

XXVI EDYCJA
RANKINGU
LISTA 500

ANALIZA ➔ E2-3

Firmy radzą sobie pomimo
rynkowych zawirowań

500 największych polskich przedsiębiorstw zatrudnia łącznie ok. 1,8 mln osób i w 2023 r. wygenerowało w sumie ponad 2,7 bln zł przychodów ze sprzedaży

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ ➔ E6

Biznes konsekwentnie
skręca w zieloną stronę

Troska o środowisko, lokalną społeczność i ład korporacyjny coraz głośniejsze wybrzmiewają w firmach działających nad Wisłą

NASZA LISTA ➔ E9

Podstawowe dane
i spis firm

Podajemy m.in. pozycję na liście w tym i w ubiegłym roku, przychody ze sprzedaży, wielkość zatrudnienia

ORGANIZATOR:

RZECZPOSPOLITA

rp.pl

PARTNER MERYTORYCZNY:

SGH

PARTNER STRATEGICZNY:

mBank

PARTNER:

Targi Kielce
exhibition & congress centre

KOMENTARZ

Biznes oczekuje stabilności

Marcin Piasecki

redaktor „Rzeczpospolitej”

Czas na usprawiedliwienia skończył się już chwilę temu. To oczywiste, że odsunięte przez wyborców od władzy rządy „dobrej zmiany” szkodziły rozwojowi biznesu w Polsce, a co za tym idzie – całej polskiej gospodarce. Grzechów było wiele, gdyby próbować wprowadzić ich gradację, być może wygrałby nieszczęsny Polski Ład ze swoim bezprecedensowym podatkowo-daninowym chaosem, który dotknął właściwie wszystkich, od zwykłych podatników na etacie, przez mniejszy i większy biznes, po samorządy. Ponurą ciekawostką okazuje się fakt, że tak łatwo Polskiego Ładu cofnąć się nie da, w obecnym obozie rządzącym powstają koncepcje, pomysły, trwają konsultacje. Ale likwidacja tego pseudolaду jest konieczna. Co więcej, trzeba to zrobić szybko, żeby pracowników, biznes oraz samorządowców przestały dusić trącące absurdem rozwiązania. Problem jest jednak szerszy. Rządy Zjednoczonej Prawicy pod pozorem głębokiej reformy państwa pokazały, że można wszystko, czy też prawie wszystko. W wymiarze naruszania przepisów, lekceważenia zobowiązań wobec Unii Europejskiej czy też – delikatnie mówiąc – obchodzenia konstytucji. Na szczęście zadziałały bezpieczniki związane z podstawami polskiej demokracji, a także naszymi zobowiązaniami międzynarodowymi. Tylko że mleko się rozlało i to znacznie szerzej niż w przypadku zwykłej aktywności polityków, którzy raczej standardowo lubią grzebać w przepisach, często nie do końca rozumiejąc podstawowe potrzeby biznesu. Dlatego o tym piszę w kontekście kolejnej edycji Listy 500, sztandarowego zestawienia największych polskich firm tworzonego przez „Rzeczpospolitą”. Otóż ze strony przedsiębiorców mamy do czynienia zarówno z bardzo mocno wyrażaną nadzieją, jak i mocno brzmiącym apelem: naprawmy największe błędy z ostatnich ośmiu lat, ale potem zapewnijmy

”Stabilność, przede wszystkim rozwiązań prawnych i fiskalnych, jest warunkiem koniecznym dla rozwoju

biznesowi stabilność działania. Ta stabilność, przede wszystkim rozwiązań prawnych i fiskalnych, jest warunkiem koniecznym dla rozwoju polskiej gospodarki. Biznes pragnie dłuższej, uporządkowanej perspektywy, jest gotów płacić nawet stosunkowo wysokie podatki, byle zasady gry nie zmieniały się przez lata. I to jest bodaj najmocniejszy postulat ze strony przedsiębiorców. Drugi dotyczy przede wszystkim energetyki. Polska gospodarka zaczyna tracić konkurencyjność. Koszty pracy znacząco rosną, z innowacyjnością stoimy tak sobie, a jednocześnie mamy przestarzały sektor energetyczny i – co za tym idzie – wysokie ceny energii, które potrafią zdusić biznes. Nie mówiąc już o tym, że zagraniczni inwestorzy i kontrahenci polskich firm standardowo pytają o źródła tej energii. Zielona? Z bezemisyjnych źródeł? Mamy jej coraz więcej. Ale ciągle zbyt mało, żeby kwestie energetyczne nie stanowiły poważnej blokady rozwoju. Stabilność prawa, transformacja energetyczna – to dzisiaj wybrzmiewa najmocniej również pod kątem rozmów z przedsiębiorcami przy okazji pracy nad Listą 500, choć oczywiście jest również szereg innych postulatów. Skończyły się rządy ekipy, która z mniejszą lub większą premedytacją wprowadzała prawny chaos. Skończyły się czasy co najmniej podejrzliwego traktowania zielonej energii. Ustala walka z Brukselą. To również jednak oznacza, że skończył się czas usprawiedliwień. Trzeba jak najszybciej stworzyć nowe, czyli przede wszystkim stabilne, warunki funkcjonowania biznesu. Jedyną rzeczywistą przeszkodą w tym procesie może być sytuacja za wschodnią granicą Polski. Nie będzie innego wytłumaczenia dotyczącego ewentualnego bezruchu, ślamazarnego tempa zmian czy po prostu polityczno-legislacyjnej niemocy. W imieniu przedsiębiorców obecnych na Liście 500 i nie tylko myślę, że rządzący powinni to sobie wziąć do serca.

/©©

ANALIZA

Firmy radzą sobie

500 największych polskich przedsiębiorstw zatrudnia łącznie ok. 1,8 mln osób i w 2023 r. wygenerowało w sumie ponad 2,7 bln zł przychodów ze sprzedaży. Wciąż największą grupą są firmy z kapitałem zagranicznym.

PIOTR MAZURKIEWICZ

Taki wynik, jeśli chodzi o przychody, oznacza poprawie nie tego z poprzedniej edycji Listy 500 o ok. 12 proc. Biorąc pod uwagę, że był to trudny rok dla całej gospodarki, wynik przedsiębiorstw zasługuje na uznanie. Zgodnie z danymi GUS był to bowiem jeden z najgorszych okresów, jeśli chodzi o tempo wzrostu gospodarczego, przynajmniej w ostatnich czasie. W IV kwartale 2023 roku PKB Polski był 1 proc. proc. wyższy niż rok wcześniej. Wstępny, opublikowany dwa tygodnie temu odczyt także wskazywał na wzrost o 1,0 proc. Dane wyrównane sezonowo pokazały wzrost na poziomie 1,7 proc. r./r. wobec 0,3 proc. odnotowanych kwartał wcześniej. W całym 2023 roku PKB Polski wzrósł o zaledwie 0,2 proc. i był to drugi najsłabszy wynik w ostatnich 30 latach.

Bywało dużo lepiej

Analitycy z Grant Thorntona zauważają, że negatywnie zaskoczyła konsumpcja prywatna, która w całym 2023 roku spadła realnie o 1 proc. r./r., a w samym IV kwartale była wręcz na lekkim minusie. Tym samym nie sprawdziły się oczekiwania wielu ekonomistów, ale także polityków, liczących na szybkie odbicie konsumpcji w ślad za szybkim odbiciem realnych dochodów z pracy w sektorze przedsiębiorstw. – Dobrą wiadomością był odczyt inwestycji: w całym roku wzrosły o 8 proc., co implikuje, że w IV kwartale utrzymały solidne tempo i rosły ok 7,5 proc. r./r. – podaje Grant Thornton.

– Wciąż najważniejszym silnikiem wzrostu gospodarczego jest konsumpcja wewnętrzna, podwyżki wynagrodzeń, rosnąca płaca minimalna. Ale nadszedł czas na to,

aby włączyć kolejne silniki wzrostu gospodarczego, i jest ewidentne, że takim silnikiem są inwestycje – mówił Andrzej Domański, minister finansów, podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach. – W tym roku można się spodziewać, że tempo wzrostu inwestycji będzie jeszcze umiarkowane, ale już w 2025 roku wraz z absorpcją unijnych środków z KPO i dzięki wykorzystaniu finansowania publicznego i prywatnego należy się spodziewać istotnego impulsu inwestycyjnego – dodał.

Wyniki analizy sprawozdań finansowych największych polskich firm wskazują, że w gospodarce w tym okresie zaszły zmiany. Lista 500 jest najstarszym tego typu zestawieniem w Polsce, prezentuje także najpełniejszy obraz sytuacji finansowej największym polskich firm. Najnowsza edycja, podobnie jak wcze-

239 20,3
firm zagranicznych
trafiło na Listę 500
przychodów

śniej, wskazuje na utrzymującą się dominację kapitału zagranicznego.

Firm reprezentujących kapitał zagraniczny jest w zestawieniu 239, o sześć więcej niż przed rokiem. Odpowiadają zaś za 38,4 proc. sumy przychodów firm z listy, co jest wynikiem zbliżonym do ubiegłorocznego. Polskie, prywatne przedsiębiorstwa odpowiadają zaś za ok. 41 proc. przychodów ze sprzedaży, a jest ich obecnie w zestawieniu 217, aż 11 mniej niż przed rokiem.

Bardzo stabilna w ostatnich latach grupa firm państwowych obecnie nieznacznie, bo o dwóch przedstawicieli, zwiększyła swoją liczebność do 35. Przy tak stosunkowo skromnej reprezentacji odpowiadają one jednak aż za 20,3 proc. sumy przychodów. W ostatnich latach ich liczba spadała.

Z kolei najmniejsza grupa przedsiębiorstw komunalnych także zwiększyła swoją reprezentację w zestawieniu o 3, jest ich już 9 i odpowiada ją za 0,4 proc. przychodów.

Handel wciąż dominuje

W ujęciu branżowym sytuacja również jest dynamiczna. Wciąż zdecydowanie najwięcej jest firm handlowych – w sumie sektor reprezentuje aż 126 podmiotów, czyli o 7 więcej niż przed rokiem, kiedy to wynik

hurtowego jest grupa Euro-cash, operator sieci hurtowni cash&carry, jak i zarządca franczyzowych sieci handlowych: Lewiatan, Groszek czy ABC. W sumie te dwa sektory handlu odpowiadają za ponad 26 proc. przychodów wygenerowanych przez firmy ujęte w Liście 500.

Branża ta od kilku miesięcy jest pod szczególną uwagą z powodu ostrej wojny cenowej, jaką prowadzą najwięksi gracze, czyli Lidl oraz Biedronka. Te podmioty narzuciły ton rozmowom o zakupach w kraju, więc pozostałe sieci handlowe muszą w jakiś sposób odpowiedzieć.

– Wojna cenowa staje się coraz powszechniejszym zjawiskiem na polskim rynku, szczególnie w branżach o dużej i nasilonej konkurencji. Choć niższe ceny kuszą konsumentów, dla firm handlowych oznaczają one szereg wyzwań i realnych kosztów – mówi Łukasz Janota, dyrektor ds. wsparcia zarządzania kategoriami Aldi Polska. – Zmniejszające się marże to bezpośrednia konsekwencja obniżania cen: firmy muszą sprzedawać więcej produktów, aby utrzymać dotychczasowy poziom zysku, co wiąże się z presją na koszty – dodaje.

W efekcie trzeba oszczędzać, choćby na logistyce, transporcie i w szeroko pojętym marketingu. A to może oczywiście mieć realny wpływ na działalność i kondycję danej firmy czy przedsiębiorstwa. – Zwiększa się również nacisk na negocjacje z dostawcami, co dla wielu, szczególnie mniejszych, może być również obciążeniem – mówi Łukasz Janota.

Konsumentom chcą więcej: 55,5 proc. wręcz oczekuje zaostrożenia konfliktu między sieciami, bo ich zdaniem oznacza to tańsze zakupy. – Agresywne strategie cenowe stosowane przez dyskonty mogą wywołać reakcję innych sieci handlowych, które również zwiększają liczbę promo-

NAJLICZNIEJSZE SEKTORY, LICZBA FIRM

Branża	
Handel hurtowy	87
Produkcja żywności	57
Usługi finansowe/informatyczne	52
Budownictwo	48
Handel detaliczny	39
Prod. aut, przyczep i statków (i części)	32
Transport	28
Inna produkcja	27
Prod. paliw i energii	24
Usługi	21
Prod. maszyn i urządzeń (w tym RTV i AGD)	20
Prod. wyr. chemicznych/medycznych	19
Produkcja drewna/wyr. papierniczych/mebli	17
Górnictwo i hutnictwo	9
Usługi zdrowotne i rekreacja	9
Poczta i telekomunikacja	7
Media	4

UDZIAŁ W OGÓLNYCH PRZYCHODACH, W PROC.

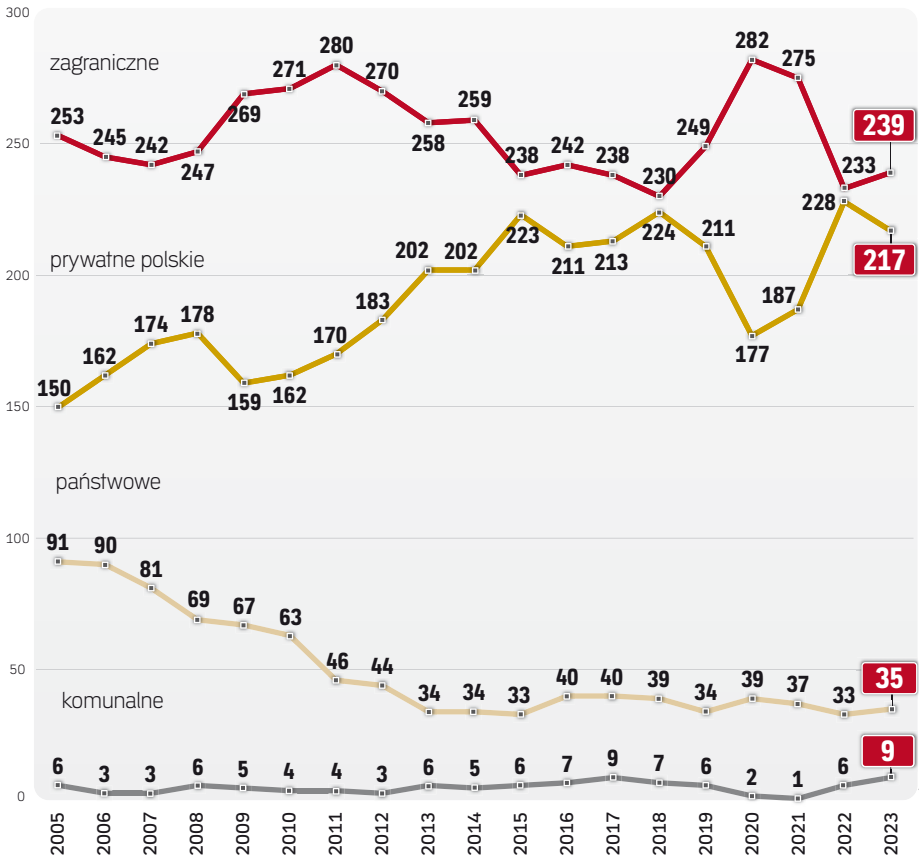
Branża	
Prod. paliw i energii	24,7
Handel detaliczny	13,8
Handel hurtowy	12,5
Usługi finansowe/informatyczne	11,8
Prod. aut, przyczep i statków (i części)	5,5
Produkcja żywności	5,5
Górnictwo i hutnictwo	4,4
Budownictwo	3,4
Usługi	3,1
Transport	3,0
Inna produkcja	2,9
Prod. wyr. chemicznych/medycznych	2,2
Poczta i telekomunikacja	2,1
Prod. maszyn i urządzeń (w tym RTV i AGD)	2,1
Produkcja drewna/wyr. papierniczych/mebli	1,6
Usługi zdrowotne i rekreacja	1,0
Media	0,3

Źródło: Lista 500

Źródło: Lista 500

pomimo rynkowych zawirowań

Składanka własności firm na Liście 500

cji w celu zachowania konkurencyjności. Ta konkurencja cenowa może prowadzić do wzrostu ogólnej liczby promocji – mówi Marcin Lenkiewicz, wiceprezes Grupy Blix.

Sieć Delikatesy Centrum zaskoczyła wszystkich: w jej sklepach na karty lojalnościowe Lidl i Biedronki można dostać rabaty. – To nasza odpowiedź na próbę zawłaszczania narracji o atrakcyjnych cenach przez największych. Zdecydowaliśmy się na niestandardowy ruch, żeby pokazać, że promocyjne ceny i ciekawe akcje to nie tylko dyskonty – mówi Dariusz Stolarczyk, członek zarządu Grupy Eurocash odpowiedzialny za sieć Delikatesy Centrum.

Kolejny sektor w zestawieniu, czyli produkcja żywności, również odczuwa wpływ wojny cenowej, firmy są bowiem zmuszane do ostrych rabatów w efekcie organizowanych przez sklepy promo-

cji. Ta branża ma 57 reprezentantów, a firmy w sumie odpowiadają już jedynie za 5,5 proc. sumy z zestawienia. Pokazuje to, że choć sektor się konsoliduje, to jest mocno rozdrobniony. W przeciwieństwie do handlu, gdzie powstaje coraz więcej wielkich podmiotów.

Pod względem ilościowym jest jeszcze bardzo liczna branża usługi finansowe i informatyczne, z 52 reprezentantami. Ona z kolei odpowiada za 11,8 proc. sumy przychodów, co pokazuje, że składają się na nią znacznie większe podmioty niż w przypadku poprzedniego sektora. Niemniej te dysproporcje są mocniej widoczne w przypadku następnych sektorów.

Przykładowo górnictwo reprezentuje jedynie dziewięć podmiotów, ale mimo tak skromnej liczby widać nadspodziewanie wysoki udział w ogólnych przychodach, wynosi on bowiem 4,3

proc. Producentów paliw i energii jest z kolei 24, jednak to właśnie ten sektor zdecydowanie dominuje i ma największy udział w ogólnych przychodach. Z uwagi na dużą liczbę wielkich, kontrolowanych przez państwo podmiotów z Orlenem na czele, ta kategoria to aż 24,7 proc. ogółu przychodów ze sprzedaży.

Sektory usługi czy transport są z kolei przykładem mocnego rozdrobnienia. Mimo kilku dziesięciu reprezentantów na Liście 500 generują w sumie tylko po kilka procent sumy ogólnych przychodów.

Stabilna czołówka

Lider niemal wszystkich edycji Listy 500 jest jeden i nie inaczej mogło być obecnie. Największą nie tylko w Polsce, ale także w regionie firmą jest Orlen, który konsekwentnie pogłębia przewagę

JEDYNE TAKIE ZESTAWIENIE

Lista 500 to najstarsze i najpełniejsze zestawienie obrazujące wyniki finansowe największych polskich przedsiębiorstw. Pierwsza Lista 500 „Rzeczpospolitej” została opublikowana w 1999 roku. Na pierwszym miejscu znalazły się wtedy Polskie Sieci Elektroenergetyczne, które w 1998 roku osiągnęły przychody w wysokości 13,5 mld zł. Drugie miejsce przypadło Petrochemii Płock (obecnie Orlen), której przychody przekroczyły 12,6 mld zł. Podium zamykała Telekomunikacja Polska (obecnie Orange Polska) z przychodami 10,6 mld zł. Potem Lista rosła, podnosił się próg wejścia do zestawienia – obecnie, by się na nim znaleźć, firma musi wygenerować co najmniej 687,9 mln zł przychodów ze sprzedaży. Rok temu był to poziom 668 mln zł. W ramach publikacji przyznawane są też nagrody Orłów dla najlepszych wśród liderów branżowych. W tym roku po raz pierwszy przyznano nagrodę Orła Czwierćwiecza. Wyróżniono firmę, która powstała w tym samym roku co Lista 500, a teraz zajmuje na niej istotną pozycję. ■

nad rywalami. Dzieje się tak dzięki rozwojowi, jak i wchłonięciu innych podmiotów, np. części Lotosu oraz PGNiG. Za 2023 r. jego skonsolidowane przychody wyniosły 372,8 mld zł, czyli niemal czterokrotnie więcej niż kolejnej firmy na liście, Jeronimo Martins Polska. Ten operator sieci Biedronka przekroczył poziom 98 mld zł, jest nie tylko największą firmą zagraniczną ale i jednym z największych pracodawców w kraju. Nad trzecim na podium PGE ma jednak już tylko nieco ponad 2 mld zł przewagi, choć rok temu było to 12 mld zł, co sugeruje, że o ile dojdzie do kolejnych transakcji konsolidacyjnych wokół państwowych koncernów, sytuacja może się zmienić. Nie wiadomo tylko, czy PGE w obecnym układzie sił politycznych nadal będzie za wszelką cenę umacniane kolejnymi konsolidacjami, zaś Biedronka nadal mocno

rośnie, i to wyłącznie organicznie.

– Biedronka przez cały rok utrzymywała silną dynamikę i osiągnęła lepsze wyniki niż rynek nawet w bardziej agresywnym kontekście konkurencyjnym, zwiększając swój udział w rynku – podało Jeronimo Martins w komunikacie w komentarzu do wyników rocznych. W 2023 r. sieć w dalszym ciągu skupiała się na realizacji swoich projektów programu ekspansji i otworzyła 203 nowe sklepy (174 otwarcia netto), wyprzedzając plan. Przebudowano również 375 lokalizacji.

Kolejne dwie pozycje w czołowej dziesiątce zajmują, podobnie jak przed rokiem, PZU oraz Totalizator Sportowy. Z kolei na miejsce szóste, aż o pięć oczek awansowała poznańska grupa energetyczna Enea. Na siódmym – po awansie o jedną pozycję – jest LG Energy Solution Wrocław, produkujący baterie. Na ósme miejsce, czyli o dwa oczka, awansował Tauron Polska Energia, zaś dziewiąty, tak samo jak przed rokiem, jest handlowy Lidl Polska. Drugim debiutantem w pierwszej dziesiątce, po awansie o trzy miejsca, jest notowany teraz na dziesiątym miejscu czołowy polski bank PKO BP.

Zmiany w eksporcie

Analizując wyniki polskich firm za 2023 r., nie można zapominać o efekcie wojny w Ukrainie. Wydarzenia za wschodnią granicą wpływają na przykład na wyniki eksportu, niemniej po początkowym szoku wywołanym atakiem Rosji w 2022 r. i znacznym ograniczeniu wymiany handlowej teraz sytuacja jest już zdecydowanie stabilniejsza. Uspokoiła się choćby sytuacja na rynku spożywczym, choć w efekcie wojny tłuścze roślinne – dodaje Ukraina jest ogromnym producentem, drożały w skali miesiąca nawet kilkadziesiąt procent.

Dostawy ze Wschodu były trudne do zastąpienia, ale sytuacja się znormalizowała. Ukraina jest dla Polski ważnym dostawcą także półproduktów

do produkcji pasz, miodu oraz niektórych półproduktów z drewna, a dla niektórych krajów UE – np. wiązek elektrycznych do aut.

Jeśli chodzi o eksporterów na Liście 500 to największe przychody ze sprzedaży zagranicznej wygenerowali producenci paliw i energii: aż 1006 mld zł. Niewiele niższe były w przypadku szeroko rozumianej branży motoryzacyjnej. Górnictwo i hutnictwo to już wynik o połowę niższy.

Firmy ujęte w zestawieniu zatrudniają niemal 1,8 mln osób. Najwięcej firmy handlu detalicznego – to aż 324,7 tys. osób. Ponad 220 tys. przypada na sektor usługi finansowe oraz informatyczne, a niemal 200 tys. na transport.

Wiele wskazuje na to, że kolejna edycja zestawienia powinna przynieść lepsze wyniki. Byłby to efekt nie tylko poprawy koniunktury, co po woli jest obserwowane w Polsce i na rynkach unijskich. Również wskaźniki optymizmu konsumentów od początku roku są na plusie po kilku latach ujemnych notowań.

W efekcie tego, jak i także dobrze odebranej przez biznes zmiany władzy w Polsce, wskaźnik optymizmu przedsiębiorców wynosi 58,8 pkt, co plasuje ich mniej więcej w połowie zestawienia 32 krajów – wynika z badania Global Business Optimism Insights za I kwartał 2024 r., przygotowanego przez Dun & Bradstreet.

– Od września 2023 r. wskaźnik optymizmu wzrósł o blisko 10 pkt, przy czym tylko w ostatnim kwartale o 6,6 pkt – mówi Tomasz Starzyk, rzecznik Dun & Bradstreet. – Powodami są spadek inflacji, stabilna polityka monetarna państwa i zmiana rządu. W kolejnym kwartale spodziewane jest obniżenie wskaźnika optymizmu, głównie w sektorze produkcji rolno-spożywczej i transporcie – dodaje. Tłumaczy, że będzie to prawdopodobnie efekt głównie strajków i niezadowolonia przedsiębiorców z obecnej sytuacji w rolnictwie. /©©

@ masz pytanie, wyślij e-mail do autora

p.mazurkiewicz@rp.pl

PRZYCHODY EKSPORTOWE, W MLD ZŁ

Branża	
Prod. paliw i energii	106,0
Prod. aut, przyczep i statków (i części)	105,1
Górnictwo i hutnictwo	54,8
Handel hurtowy	36,1
Prod. maszyn i urządzeń (w tym RTV i AGD)	29,1
Inna produkcja	25,3
Produkcja żywności	25,2
Produkcja drewna/wyr. papierniczych/mebli	24,5
Usługi finansowe/informatyczne	22,5
Handel detaliczny	21,3
Prod. wyr. chemicznych/medycznych	16,7
Budownictwo	15,1
Usługi	9,7
Transport	8,4
Usługi zdrowotne i rekreacja	2,6
Poczta i telekomunikacja	1,2
Media	0,4

Źródło: Lista 500

ZATRUDNIENIE W SEKTORACH, W TYS.

Branża	
Handel detaliczny	324,7
Usługi finansowe/informatyczne	220,5
Transport	195,7
Prod. paliw i energii	172,5
Górnictwo i hutnictwo	118,0
Inna produkcja	102,7
Handel hurtowy	98,2
Produkcja żywności	75,2
Budownictwo	75,2
Prod. aut, przyczep i statków (i części)	58,3
Prod. wyr. chemicznych/medycznych	47,2
Usługi	45,7
Prod. maszyn i urządzeń (w tym RTV i AGD)	35,3
Usługi zdrowotne i rekreacja	34,8
Produkcja drewna/wyr. papierniczych/mebli	34,5
Poczta i telekomunikacja	26,1
Media	4,6

Źródło: Lista 500

INWESTYCJE, W MLD ZŁ

Branża	
Prod. paliw i energii	61,3
Górnictwo i hutnictwo	11,6
Transport	9,3
Usługi finansowe/informatyczne	5,8
Usługi	4,7
Handel detaliczny	3,8
Prod. wyr. chemicznych/medycznych	3,7
Prod. aut, przyczep i statków (i części)	3,4
Produkcja żywności	3,2
Inna produkcja	3,0
Prod. maszyn i urządzeń (w tym RTV i AGD)	2,7
Handel hurtowy	2,6
Budownictwo	2,1
Poczta i telekomunikacja	1,5
Produkcja drewna/wyr. papierniczych/mebli	1,2
Usługi zdrowotne i rekreacja	0,3
Media	0,2

Źródło: Lista 500

ORZEŁ ĆWIERĆWIECZA

Zabka przeskakuje kolejnych konkurentów

Firma otworzyła w ciągu roku ponad tysiąc sklepów, osiągnęła też poziom niemal 20 mld zł przychodów. Oznacza to poprawę wyniku z 2022 r. o prawie 24 proc.

PIOTR MAZURKIEWICZ

Żabka jest zdecydowanie najszybciej rosnącą siecią handlową w Polsce. Co więcej, kolejny raz z rzędu uruchomiła ponad 1 tys. sklepów w ciągu roku i ma ich już ponad 10 tys. Na 2024 r. firma również zapowiedziała utrzymanie takiego tempa rozwoju.

Żabka to sieć sklepów osiedlowych, z reguły o stosunkowo niewielkim metrażu, choć bywają od tego wyjątki. Firma

należąca do amerykańskiego funduszu inwestycyjnego CVC od kilku lat rozwija się w iście błyskawicznym tempie. Działa w systemie franczyzowym, sklepy prowadzą niezależni przedsiębiorcy, choć organizowane są wspólne akcje promocyjne dla całej sieci. W ramach grupy już ponad 8,6 tys. przedsiębiorców prowadzi własny biznes, także w nowych formatach sklepów.

W ostatnich latach rozwija się także w innych formatach, przejęła operatora cateringu dietetycznego Maczfit, uruchamia pierwsze sklepy typu drive-in. Podobnie dostawy do domów klientów, nie tylko zakupów, ale także gorących dań czy przekąsek. W ramach realizacji strategii wielokierunkowego rozwoju struktura Grupy Żabka została oparta na takich jednostkach jak Żabka Polska czy Żabka Future. Firma rozwija

też innowacyjne koncepty, jak szybkie dostawy q-commerce Żabka Jush oraz Żabka Nano, będąca największą w Europie siecią sklepów bezobsługowych.

Powołana do życia w 2021 r. Grupa Żabka była tworzona z myślą o wielokierunkowym rozwoju. W ciągu ponad dwóch lat Grupa włączała do swoich struktur podmioty z rynku oraz budowała od podstaw nowe obszary działania. W efekcie, obok dotychczasowej sprzedaży w segmencie convenience, zbudowała pozycję lidera w branżach q-commerce i cateringu dietetycznego. Pod koniec 2023 r. Grupa potwierdziła ambicje wyjścia poza rynek polski, deklarując chęć nabycia spółki dystrybucyjnej Daniel DRIM Distributie FMCG w Rumunii.

Tomasz Blicharski w roli wiceprezesa zarządu odpowiada za strategię i rozwój

całej grupy. W ramach struktury została powołana także nowa jednostka organizacyjna – Żabka International, którą będzie kierować Anna Grabowska w roli wiceprezesa i dyrektorki zarządzającej. Jednostka będzie wspierać operacyjnie podmioty Grupy na rynkach zagranicznych.

Sieć znajduje się też zawsze w czołówce najlepiej znanych marek handlowych. W badaniu Wisdrop jej znajomość potwierdziło 21 proc. ankietowanych. Jest to co prawda mniej niż w przypadku tuzów handlu w rodzaju Biedronki lub Lidl, ale to wciąż ścisła czołówka branży. Biorąc pod uwagę ogromny poziom konkurencji na rynku, ten wynik jest wysoki.

Spółka mocno stawia także na inicjatywy prośrodowiskowe, poprzez choćby obniżanie emisji CO₂ pochodzących z floty pojazdów poprzez suk-

cesywną wymianę aut na hybrydowe i elektryczne. Instaluje ładowarki do aut elektrycznych i hybrydowych dla użytku pracowników w centrach logistycznych, centrali firmy, a także w domach pracowników. Żabka zmniejsza też emisję pochodzącą ze zużycia suchego lodu poprzez zastępowanie go w coraz większym stopniu transportem dedykowanym dla produktów mrożonych i schłodzonych. Wdraża też w sklepach rozwiązania optymalizujące zużycie energii, jak wymiana oświetlenia na LED i adaptacyjne, wymiana szaf chłodniczych na zamkane oraz wydłużenie godzin otwarcia sklepów z wyłączonym oświetleniem zewnętrznym.

W styczniu 2023 r. w ponad 120 sklepach Żabka w Bydgoszczy rozpoczęto pilotażowe wdrożenie programu „Zielona odnowa”. Jego ce-

lem jest selektywna zbiórka jednorazowych butelek plastikowych i puszek. Zebrane surowce są wykorzystywane do wytworzenia nowych opakowań.

Celem akcji jest również budowanie świadomości ekologicznej wśród klientów i wyrobienie nawyku zwracania plastikowych i aluminiowych opakowań po napojach. Wśród innych zalet programu należy wymienić bliskość sklepów, czyli punktów odbioru, łatwy i szybki proces zwrotu, a także nagrodę dla klientów za proekologiczną postawę – klienci, którzy oddadzą plastikowe i metalowe opakowania po napojach do EKOMatów umieszczonych przy lub w sklepach Żabka, mogą liczyć na dodatkowe punkty lojalnościowe (zappsy) w aplikacji Żappka. Automaty pojawiły się już przy wielu sklepach sieci. /©©

ORZEŁ W KATEGORII: HANDEL I USŁUGI NIEFINANSOWE

Potentat rynku benefitów

Firma, która na początku XXI wieku w Polsce była pionierem sportowych benefitów pracowniczych, jest dzisiaj jednym z głównych graczy na rynku świadczeń pozapłacowych.

ANITA BŁASZCZAK

Już niemal 2 miliony pracowników (w tym 1,5 miliona osób w Polsce i prawie pół miliona za granicą) korzystają z flagowego produktu grupy Benefit Systems – programu sportowo-rekreacyjnego MultiSport. Firma działająca od ponad 20 lat była w Polsce pionierem pracowniczych benefitów sportowych i miała duży udział w rozwoju branży. Jest zresztą operatorem ponad 200 klubów fitness w Polsce i za granicą.

O ile początkowo firma skupiała się na kartach MultiSport, które zapewniały dostęp do klubów fitness, base-

nów i innych obiektów sportowych, o tyle w ostatnich latach, wraz z rozwojem technologii i potrzeb pracowników, firma rozwinęła cały ekosystem produktów wspierających dobrostan pracowników, w tym program MultiLife. Rozwój firmy, która 2023 rok zakończyła z rekordowymi wynikami (skonsolidowane przychody ze sprzedaży przekroczyły 2,77 mld zł i były prawie o połowę wyższe niż rok wcześniej, a zysk netto wzrósł o 218 proc., do 439,6 mln zł), wspierają przejęcia, jak też dynamiczna rozbudowa oferty pozapłacowych świadczeń pracowniczych.

W ramach swej grupy kapitałowej Benefit Systems oferuje również dostęp do platformy MyBenefit, która umożliwia pracownikom wybór usług i świadczeń pozapłacowych w ramach listy i kwoty zaakceptowanej przez pracodawcę. Ostatnio spółka rozbudowała MyBenefit o nowe moduły ułatwiające zarządzanie benefitami i procesami HR. Ważnym krokiem w rozwoju spółki był 2011 r.,

gdy zaczęła rozwijać biznes w Czechach, a w kolejnych latach także na Słowacji, w Bułgarii i w Chorwacji. Najmłodszy rynek programu MultiSport to Turcja. Od kwietnia 2011 r. Benefit Systems jest też notowany na parkiecie głównym warszawskiej giełdy, gdzie wchodzi w skład indeksu mWIG40.

Firma od lat dba o zrównoważony rozwój. Potwierdzeniem jej zaangażowania w tym obszarze jest certyfikat światowego ruchu B Corporation (B Corp), który zrzesza przedsiębiorstwa kierujące się najwyższymi standardami zrównoważonego rozwoju i angażujące się w rozwiązywanie ważnych problemów społecznych. Benefit Systems uzyskał certyfikat B Corp w 2018 r., jako pierwsza firma w Polsce i jako pierwsza spółka publiczna w regionie. W 2023 r. odnowiła go na kolejne lata.

Spółka promuje też aktywny styl życia m.in. przez swoją Fundację MultiSport, wspierającą aktywność fizyczną dzieci i dorosłych. /©©

ORZEŁ W KATEGORII: PRZEMYSŁ

Trzy dekady nad Wisłą

Air Products jest obecna na polskim rynku od ponad 30 lat, dostarczając nowoczesne technologie gazownicze. Dziś przydają się one bardziej niż kiedykolwiek.

MARIUSZ JANIK

Zanim firma Air Products pojawiła się na polskim rynku, przez przeszło pół wieku zdobywała doświadczenie za Atlantykami. Założona w 1940 r., do Polski mogła zawitać dopiero wraz z transformacją ustrojową – w 1991 roku zdobyła kontrakt na pierwszą w Polsce tlenownię działającą w oparciu o metodę VSA (Vacuum Swing Adsorption) dla Huty Zawiercie. Dwa lata później zarejestrowana została firma Air Products Polska.

Dziś przedsiębiorstwo specjalizuje się w dostarczaniu klientom niezbędnych gazów przemysłowych, zwią-

zanych z nimi urządzeń i know-how z zakresu zastosowania ich w czołowych branżach przemysłowych – od koncernów chemicznych i petrochemicznych, przez metalowe i spożywcze, aż po opiekę medyczną.

Firma należy też do światowej czołówki w zakresie technologii oraz urządzeń do przetwarzania skroplonego gazu ziemnego: buduje, jest właścicielem i operatorem projektów dotyczących gazów przemysłowych, w tym projektów gazyfikacji, które w zrównoważony sposób przekształcają zasoby naturalne w gaz syntezowy do produkcji cennej energii, paliw i substancji chemicznych. Można sobie tylko wyobrazić, jak cenne stało się doświadczenie pracowników Air Products w czasach, gdy w całym sektorze energetycznym zaczyna się zielona transformacja, a Europa zabiega o zapewnienie sobie bezpieczeństwa energetycznego, również poprzez efektywne wykorzystanie błękitnego paliwa oraz zapewnienie dostaw LNG.

Wyniki finansowe firmy z ostatnich lat pokazują, jak dynamicznie rozwija się ona na polskim rynku. W 2023 r. jej przychody przekroczyły po raz pierwszy kwotę miliarda złotych (1,025 mld). Rok wcześniej było to ponad 912 mln złotych. Przykładowo, wynik finansowy netto w tym czasie niemal się podwoił: sięgnął w 2023 r. ponad 134 mln zł, przy niespełna 75 mln zł w 2022 r.

W ostatnich latach Air Products pokazała też, że jest dobrym partnerem na czasy transformacji energetycznej. Firma uzyskała certyfikację wytycznych ISO 26000:2010, dotyczących odpowiedzialności społecznej. Podpisała wieloletni kontrakt VPPA (Virtual Power Purchase Agreement) na dostawy zielonej energii z farmy wiatrowej, dostarczyła wodór i infrastrukturę do jego tankowania m.in. przy pilotażowym teście autobusu wodorowego w Jaworznie, czy zastosowała energię odnawialną przy produkcji gazów przemysłowych w zakładzie w Kędzierzynie-Koźlu. /©©

WYRÓŻNIENIA

Kapituła Orłów „Rzeczpospolitej” doceniła również osiem innych firm

Jak co roku publikacji Listy 500 towarzyszą nie tylko Orły „Rzeczpospolitej”, ale też wyróżnienia. W tym roku kapituła przyznała je w sześciu kategoriach.

Wyróżnienie w kategorii przemysł: Grupa Kęty

Przypadający na ostatnie 30-lecie okres dynamicznego rozwoju pozwolił spółce stworzyć prężny holding. Współpracuje z firmami z ok. 60 krajów na całym świecie. Utrzymuje status największego w Polsce dostawcy profili i komponentów aluminiowych oraz stworzonych na ich bazie systemów aluminiowych dla budownictwa. Grupa Kęty jest także liderem w produkcji materiałów opakowaniowych i łatwo recyklingowalnych folii polipropylenowych.

Wyróżnienie w kategorii przemysł: Sanok Rubber Company

Historia firmy rozpoczęła się w 1932 roku, wtedy to dr Oskar Schmidt założył fabrykę wyrobów gumowych oraz kombinacji do produkcji dętek rowerowych, poduszek do siodeł rowerowych, pasów transportowych, węży strażackich oraz płótna balonowego. W 1950 roku spółkę przejmuje państwo, a firma działa pod nazwą Stomil Sanok. Obecnie Sanok Rubber Company to europejski lider w produkcji wyrobów gumowych, gumowo-metalowych oraz kombinacji gumy z innymi tworzywami. Przychody firmy w 2023 roku wyniosły blisko 1,5 mld zł, z czego 83 proc. stanowi eksport.

Wyróżnienie w kategorii handel i usługi niefinansowe: Arche

Firma powstała w 1991 roku, od tego czasu łącznie wybu-

wała ponad 6500 domów i mieszkań. To nie tylko firma deweloperska, która buduje domy, mieszkania i hotele w całym kraju. Oferuje również usługi hotelowe, kulturalne, edukacyjne i społeczne. Rатуje stare nieruchomości, dając im nowe życie. Przychody firmy w 2023 roku wyniosły ponad 711 mln zł.

Wyróżnienie w kategorii eksport: CD Projekt

Działa w dynamicznie rozwijającej się branży elektronicznej rozrywki – gier wideo. Tworzy najwyższej jakości innowacyjną rozrywkę i jednocześnie, poprzez własną platformę cyfrowej dystrybucji, dostarcza graczom na całym świecie szeroki wybór tytułów dostępnych bez kłopotliwych cyfrowych zabezpieczeń. Przychody firmy w 2023 roku wyniosły

1,2 mld zł, a eksport to ponad 90 proc.

Wyróżnienie w kategorii inwestycje: Barlinek

Jest czołowym producentem warstwowych podłóg drewnianych na świecie o potencjale produkcji ponad 14 mln mkw. rocznie. Sprzedaż podłóg prowadzona jest do 75 krajów na 6 kontynentach. Firma podąża za najnowszymi trendami i już niebawem na powierzchni blisko 38 tys. mkw. otworzy nową fabrykę, która nie będzie emitować zanieczyszczeń do środowiska. Do końca 2027 roku fabryka osiągnie zdolność produkcyjną na poziomie 20 mln mkw. rocznie, a koszt inwestycji to ok. 865 mln zł.

Wyróżnienie w kategorii zatrudnienie: Ikea Retail

Zatrudnia obecnie ponad 5000 osób. Dbaj jednocześnie

o dobrostan pracowników. W ramach oferty benefitów pracownicy mają zagwarantowaną prywatną opiekę medyczną, mogą skorzystać z dodatkowych ubezpieczeń, zniżki pracowniczej dofinansowania posiłków czy prezentów okolicznościowych i jubileuszowych. Firma wspiera równowagę w rodzicielstwie, jako jedna z pierwszych firm wprowadziła od roku 2020 urlop ojcowski.

Wyróżnienie w kategorii zatrudnienie: Sii

Spółka od momentu rozpoczęcia działalności w 2006 roku jako jednoosobowy start-up nie przestaje się rozwijać, zdobywając zaufanie czołowych firm z całego świata. Obecnie zatrudnia blisko 7700 osób. Jednym z ponad 60 benefitów dostępnych dla pracowników Sii jest

Profit Sharing, czyli udział w zyskach firmy.

Wyróżnienie w kategorii debiut: Grupa Pracuj

Kategoria debiut to nagroda dla firmy, która ze względu na swoje przychody przez 26 lat nigdy nie znalazła się na Liście 500 „Rzeczpospolitej”. Przychody Grupy Pracuj w 2023 roku przekroczyły 720 mln zł. Liczba klientów aktywnie korzystających z rozwiązań portalu wzrosła do rekordowego poziomu ponad 59 tysięcy. Firma oferuje pracodawcom i kandydatom w Polsce nowe funkcjonalności, zapewniając bezkonkurencyjny na rynku poziom obsługi. Stale inwestuje w innowacje. /©©

—Anna Ogonowska-Rejer

masz pytanie,
wyślij e-mail do autorki

anna.ogonowska@rp.pl

ANALIZY

Kapituła Orłów komentuje

PROF. WITOLD ORŁOWSKI

doradca ekonomiczny PwC w Polsce, Akademia Finansów i Biznesu Vistula

MAT PRAS.

Pisząc o zeszłorocznych wynikach Listy 500, dotyczących sytuacji polskich przedsiębiorstw w roku 2022, zacytowałem Mickiewicza: „O roku ów! kto ciebie widział w naszym kraju!”. Bo chodziło o rok naprawdę zdumiewający i przerażający, rok wojny u naszego sąsiada, szalejących cen surowców i żywności, gwałtownie przyspieszającej inflacji, obaw o ciągłość dostaw energii i spadającej stopniowo dynamiki wzrostu gospodarczego. Jakoś jednak polskie firmy przetrwały te straszliwe niespodzianki. I doczekały roku 2023. No właśnie, najgorsze zaskoczenia minęły, ale problemy pozostały, kumulując się z czasem. Paradoksalnie, ze statystycznego punktu widzenia rok 2023 okazał się więc jeszcze gorszy od poprzedniego. Wzrost PKB, który w skali całego poprzedniego roku wyniósł bardzo przyzwoite 5,6 proc., w roku 2023 spadł do symbolicznego poziomu 0,2 proc. (w pierwszym półroczu produkcja spadała, w drugim lekko się odbiła). Inflacja, która straszyla już w poprzednim roku, w lutym

przekroczyła niewidziany od ćwierćwiecza poziom ponad 18 proc. Recesja w Niemczech zachwiała dynamiką polskiego eksportu. A do tego wszystkiego dochodziła niepewność polityczna – a zwłaszcza obawy o to, co mogą w przedwyborczym amoku zrobić z polskimi finansami politycy. Słowem, choć aż trudno w to uwierzyć, mieliśmy jeszcze trudniejszy rok od poprzedniego. I co? I znowu jakoś go polskie firmy przetrwały. Co więcej, pośród wszystkich czarno wyglądających wskaźników gospodarczych pojawiły się i takie, które nieśmiało zwiastują poprawę. Inflacja, zresztą zgodnie z oczekiwaniami, po lutowym szczycie stopniowo spadła do znośnego poziomu. W sumie nic dziwnego, skoro ceny ropy obniżyły się do poziomu przedwojennego (co ucieszyło przemysł i spowodowało wreszcie znaczące spadki cen produkcji przemysłowej), a światowe ceny zboża do poziomu sprzed trzech lat (co z kolei rozwścieczyło rolników). Jednocześnie po raz pierwszy od pandemicznego złamania zaczęły szybko zwiększać się inwestycje (w skali całego roku zwiększyły się o ponad 13 proc. – tak wysokiego przyrostu nakładów inwestycyjnych nie mieliśmy od roku 2007!). To sugeruje, że do polskich przedsiębiorstw nieśmiało wraca pewne dawno niewidziane, a bardzo pożądane zjawisko: optymizm. Czy powróci na dobre, zobaczymy w ciągu roku 2024. Oby! /©©

PROF. PIOTR WACHOWIAK

rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

MAT PRAS.

Przed polską gospodarką w perspektywie najbliższych kilku lat stoją liczne wyzwania, do których biznes powinien przygotowywać się już dziś. Największym z nich w kontekście stabilizacji gospodarki w najbliższej dekadzie będą czynniki środowiskowe. Jestem głęboko przekonany, że właśnie ten obszar nada ton rozwojowi biznesu i wskaże dalsze kierunki działań w sferze polityki gospodarczej. Ignorowanie kryzysu klimatycznego jest coraz bardziej kosztowne. Eksploatujemy planetę w sposób nieodpowiedzialny. Jest to bezsporny fakt. Jeśli nie przyhamujemy procesu zmian klimatycznych, szybko zmierzając w kierunku neutralności klimatycznej, to nie będziemy w stanie powstrzymać spirali fatalnych skutków kryzysu. Wzrost cen żywności, kosztów utrzymania i straty gospodarcze w wielu sektorach już dziś są odczuwalne przez szerokie gremia. Jeśli nie pokonamy kryzysu klimatycznego, to potężne załamanie gospodarcze jest tylko kwestią czasu. W perspektywie najbliższych kilku lat to właśnie ekstremalne zdarzenia klimatyczne oraz ryzyka

środowiskowe, jak i ciągły spadek bioróżnorodności czy dramatyczne ograniczenie zasobów naturalnych są uważane za najpoważniejsze zagrożenia. Jeśli dodamy do tego migracje klimatyczne, mamy pełny obraz ponurej sytuacji. Nie ma zatem wątpliwości, że działania na rzecz neutralności klimatycznej to kluczowe zwywanie, jakie stoi przed polskim biznesem – szczególnie tym wysokoemisyjnym. Ponadto narracja klimatyczna jest ściśle powiązana z nowym wyzwaniem, które za chwilę dotknie firmy, w pierwszej kolejności te duże, choćby z Listy 500 – wejście w życie unijnej dyrektywy CSRD o sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Sprawozdania te staną się równorzędne do sprawozdań finansowych składanych corocznie przez firmy. W dyrektywie nałożono na osoby zarządzające spółkami obowiązki analizowania w ramach całego łańcucha wartości zagadnień zrównoważonego rozwoju, takich jak zmiana klimatu, utrata bioróżnorodności, prawa człowieka, a także powiązania tych czynników z wynikami oraz ryzykami finansowymi dla firmy. Kolejnym wyzwaniem jest zwiększenie inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorstwa, które są jednym z podstawowych czynników wpływających na ich rozwój oraz całej gospodarki. Środki finansowe otrzymane przez Polskę z KPO mogą przyczynić się do zwiększenia inwestycji oraz uodpornienia gospodarki na dalsze kryzysy. /©©

KAMIL SOBOLEWSKI

główny ekonomista Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej

MAT PRAS.

Szanse na zdobycie Orła „Rzeczypospolitej” mają firmy wyjątkowe: stabilnie efektywne, odpowiedzialne, rozwijające się ponadprzeciętnie szybko. Naszej gospodarce potrzeba innowacji i inwestycji, byśmy nie stracili pozycji lidera wzrostu. Orły realizują tę potrzebę w praktyce. Orły zagraniczne i krajowe. Wśród Orłów wielkim nieobecny są polskie firmy z udziałem Skarbu Państwa, których czwarty rok z rzędu zabrakło na liście nagrodzonych i wyróżnionych. Trudno o lepsze podsumowanie jakości zarządzania w tej grupie spółek w ostatnich latach. Tu potrzebujemy dobrej zmiany: mądrych inwestycji, racjonalnych wyborów. Dość śmiałej ręki centralnego planisty i menedżerów, których istotną kwalifikacją jest zdolność przekazania jednej wypłaty na partię rządzącą. Ponownie w gronie Orłów o polskim rodowodzie pojawiają się obok firm rodzinnych także takie firmy, których akcjonariuszami i architektami polityki właścicielskiej od lat są fundusze. Wyróżnienie w kategorii przemysł zdobywa Grupa

Kęty, której dwie trzecie akcji posiadają polskie fundusze emerytalne i inwestycyjne, o jej wynikach świadczy rajd jej giełdowych notowań z niecałych 300 zł przed pandemią do niemal 900 zł obecnie, mimo trudnych warunków dla firm energochłonnych. Orła Czwierćwiecza otrzymuje Żabka Polska, od lat znajdująca się w rękach funduszy private equity, której sklepy, 25 lat od powstania firmy, można spotkać na niemal każdej ulicy. Rynek kapitałowy okazuje się rodzić Orły, które stają się lokomotywami rozwoju i wzrostu w swoich branżach. Gdzie byłaby nasza gospodarka, gdyby na giełdzie popłynął szeroki strumień oszczędności Polaków, czyniąc ją ponownie kołem zamachowym gospodarki, a nie źródłem wpływów do ZUS z suwaka OFE? Gdyby kapitalizacja giełdy w relacji do PKB była dwukrotnie większa, jak w Niemczech, czterokrotnie większa, jak w UK, czy nawet 6-krotnie większa, jak w USA? Giełda wraz z ekosystemem funduszy, domów maklerskich, doradców, aniołów biznesu, to efektywny system selekcji projektów inwestycyjnych, innowacji produktowych i procesowych, menedżerów. Jeśli gospodarczy wzrost Polski przez kolejne dwie dekady zależy od inwestycji i innowacji, może warto rozwinąć rynek kapitałowy, a strategię gospodarcze państwa skupić tam, gdzie państwo jest trudne do zastąpienia? /©©

ANNA SIROCKA

partner Ernst & Young Audyt Polska

MAT PRAS.

Podczas obrad kapituły dyskutowaliśmy nie tylko o tych, którzy błyszczeli w roku 2023, ale również o wyzwaniach, z którymi przedsiębiorstwa muszą sobie poradzić, jeśli chcą osiągnąć długoterminowy sukces. Zwłaszcza w trudnej sytuacji geopolitycznej i wciąż trwającej wojnie za naszą wschodnią granicą. Polska gospodarka jest na tle Europy w dobrej sytuacji, ale rosnące ceny energii i presja inflacyjna wciąż powodują zamieszanie. Uważam, że są trzy najważniejsze kwestie, które wymagają wyjątkowej uwagi. Pierwsza to zrównoważony rozwój. Spora grupa firm z Listy 500, zgodnie z dyrektywą CSRD, już musi raportować informacje dotyczące ESG, a skuteczne i korzystne wdrożenie neutralności klimatycznej wymaga wysiłku całej organizacji. Nie jest to jednowymiarowy, prosty do wdrożenia proces, oznacza zmianę modelu biznesowego, łańcuchów dostaw, produktów i usług. W wielu przypadkach zrównoważony rozwój wymaga transformacji organizacji, na wszystkich poziomach. Drugim wyzwaniem jest sztuczna inteligencja. AI to jednocześnie szansa, ale też ryzyko dla wielu firm.

BOHDAN WYŹNIKIEWICZ

prezes Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych

ROBERT GARZIZINSKI

Pomijając pandemiczny 2020 rok, w 2023 roku odnotowany został najniższy wzrost gospodarczy mierzony tempem wzrostu produktu krajowego brutto po 1994 roku. Nie omawiając długiej listy przyczyn wyraźnego pogorszenia się koniunktury makroekonomicznej, warto zwrócić uwagę na utrwalanie się rozdziewku między efektami działalności gospodarczej dużych i małych przedsiębiorstw. Małe, a w szczególności mikroprzedsiębiorstwa, z coraz większym trudem pokonują pojawiające się coraz to nowe bariery rozwojowe. Po dziś dzień odczuwane są skutki wywołane zamieszaniami spowodowanym sławetnym Polskim Ładem. Największe przedsiębiorstwa nie napotykają podobnych barier, głównie dzięki swojej sile ekonomicznej, w tym na ogół potężnemu potencjałowi finansowemu. Do pełnego sukcesu gospodarczego konieczne jest nieustanne kreowanie innowacji i bezzwłoczne wykorzystywanie nowej wiedzy, pojawiających się nowych narzędzi informatycznych, wprowadzanie automatyzacji i robotyzacji produkcji. Co istotne, coraz większe sukcesy zacinają

ZOFIA DZIK

prezes Instytutu Humanites

MAT PRAS.

Rok 2023 przyniósł kilka niechlubnych rekordów. Rozpoczął się najwyższym od 26 lat poziomem inflacji, a zakończył najniższym od 20 lat poziomem wzrostu PKB na poziomie 0,2 proc., gdzie największą pozytywną kontrybucję przyniosło budownictwo i boom mieszkaniowy stymulowany przez program „Bezpieczny kredyt”. Widać było także wzrost w branżach nowych technologii, stymulowanych rozwojem sztucznej inteligencji. Walka z inflacją oraz wysokie stopy procentowe przełożyły się na niski, a w czwartym kwartale nawet ujemny poziom konsumpcji. Gdy zaczął wracać większy optymizm gospodarczy po jesiennych wyborach parlamentarnych, wybuchł konflikt na Bliskim Wschodzie, wpływając znów na ceny surowców oraz ciągłość łańcuchów dostaw. Na tym tle tym bardziej należy docenić wyniki spółek za 2023 rok oraz ich skłonność do inwestycji, które po latach spadku zanotowały 8-proc. wzrost. Warto przypomnieć, że na koniec 2022 roku wskaźnik inwestycji spadł do poziomu 16,8 proc w stosunku do PKB, plasując nas na czwartym

Organizacje będą musiały upewnić się, że mają odpowiednie umiejętności technologiczne oraz dociekliwą, otwartą kulturę. Rzeczywistą wartością dla przedsiębiorstwa AI przyniesie tylko, gdy będzie miała dostęp do wysokiej jakości danych oraz zostanie zintegrowana z istniejącymi systemami w sposób etyczny przez przeszkolone osoby. W innym wypadku AI, będzie drogim narzędziem do tworzenia grafik oraz tekstów. Firmy powinny dokładnie śledzić nowe, unijne regulacje, czyli np. akt o sztucznej inteligencji. Zwłaszcza że AI potrafi być stronnica, naruszać prawa własności intelektualnej, zagrażać prywatności i przedstawiać fałszywe informacje jako fakty. Ostatnim zadaniem jest zwiększenie atrakcyjności zatrudnienia oraz retencji. Według Eurostatu 75 proc. przedsiębiorstw w UE boryka się ze znalezieniem osób z odpowiednimi kompetencjami. Jednym z rozwiązań jest sięgnięcie do większej puli talentów, w tym wykorzystanie talentów kobiet. Mam nadzieję, że mobilizująco zadziała wśród dużych spółek giełdowych konieczność spełnienia wymogów dyrektywy Women on Boards. Do czerwca 2026 roku przynajmniej 40 proc. stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub 33 proc. wszystkich stanowisk kierowniczych w dużych spółkach giełdowych mają zajmować osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci. W przypadku Polski oznacza to po prostu zwiększenie udziału kobiet we władzach największych przedsiębiorstw. /©©

odnosić nie tylko przedsiębiorstwa wysokich technologii, ale także przedsiębiorstwa z sektorów zaliczanych do średnich czy niskich technologii, które czerpią z owoców wysokich technologii. Poprawy pozycji największych przedsiębiorstw na Liście 500 następują dzięki szybkiemu nowocześnieńaniu się we wszystkich polach działalności. Chodzi tu o wprowadzanie skutecznych metod zarządzania, tworzenie przyjaznego klimatu w miejscach pracy czy wykorzystywanie mediów społecznościowych w marketingu i komunikacji z klientami. Powszechną praktyką stają się wprowadzanie programów lojalnościowych dla klientów. W czasach szerzących się oszustw i naciągania klientów istotne stają się też wyrabianie marki firmy wspieranej wiarygodnością. Z szerokiego zasobu możliwych rozwiązań powinno się wybierać odpowiadające specyfice prowadzonej działalności. Takie podejście odnosi się nie tylko do rynku krajowego, ale także do rynków zagranicznych, gdzie trzeba ciężko pracować nad wyrobieniem sobie uznania ze strony partnerów. W tym przypadku raz zdobyta pozycja może skutkować pozytywnymi efektami przez lata. Inaczej mówiąc, największe polskie przedsiębiorstwa, jeżeli chcą być obecne na Liście 500, powinny stosować opisane wyżej podejścia lub wypracować własne, oryginalne i skuteczne rozwiązania. /©©

miejsu od końca w całej Unii Europejskiej, której średnia wyniosła 21,9 proc. Ubiegłoroczny komentarz do wyników 2022 roku zakończyłam optymistycznym stwierdzeniem dotyczącym dużej szansy, przed którą stoi Polska gospodarka ze względu na zmiany geopolityczne i technologiczne, które będą się przekładać na przebudowę globalnych łańcuchów dostaw, jeśli tylko zaczniemy ożywiać inwestycje spadające sukcesywnie m.in. z powodu braku stabilnego otoczenia prawnopolitycznego. Końcówka 2023 r. – pozytywne zmiany polityczne, odblokowanie środków z KPO, ograniczenie poziomu inflacji oraz rozwój nowych technologii stwarzają dobry klimat do dalszego wzrostu inwestycji i przekładają się na większy optymizm i prognozy wzrostu PKB w 2024 roku. Mam nadzieję, że nie tylko ze względu na wejście w życie regulacji w zakresie ESG (dyrektywa CSRD), będzie on przebiegał pod kątem optymizmu i inteligentnej transformacji, ale także inwestycji w kapitał ludzki (w tym programy re i up skilling), a Polska będzie mogła dobrze wykorzystać swoją szansę wejścia do pierwszej dwudziestki największych światowych gospodarek, budując innowacyjny biznes, ale także nie zapominając np. o edukacji czy kulturze. Trzeba odrobić lekcję z ostatnich dekad. Oby wygrała odwaga gospodarcza i współpraca, a nie polityczny kalendarz. /©©

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

KATARZYNA KUCHARCZYK

Swiomość dotycząca ESG systematycznie rośnie. Dwie trzecie prezesów w Polsce stara się poprawić efektywność energetyczną swoich firm. Również niemal dwie trzecie polskich przedsiębiorstw pracuje nad innowacyjnymi produktami i usługami przyjaznymi dla klimatu – wynika z badania PwC.

Nie tylko środowisko...

Z roku na rok biznes staje się coraz bardziej zrównoważony, ale nadal jest wiele do zrobienia.

– W tym roku przeprowadziliśmy badania pod kątem realizacji założeń ESG w branży handlu detalicznego i dóbr konsumenckich. Wnioski nie są już tak optymistyczne – sygnalizuje Tomasz Barańczyk, partner PwC Polska. Załedwie jedna piąta polskich firm zadeklarowała, że ich strategia biznesowa zawiera jasno określone cele zrównoważonego rozwoju. Sytuacja jest znacznie lepsza w przedsiębiorstwach z centralą zagraniczną (67 proc.), co może świadczyć o tym, że polskie firmy mają jeszcze sporo do nadrobienia.

Obszary E (environmental), S (social) i G (governance) są różnie postrzegane przez firmy. Najwięcej mówi się o klimacie. Już kilkanaście lat temu UE przedstawiła strategię, zgodnie z którą do 2050 r. Unia, jako pierwsza na świecie gospodarka, stanie się neutralna klimatycznie. Celem jest wyhamowanie niekorzystnych zjawisk klimatycznych. A czasu mamy coraz mniej. W 2023 r. pobite zostały wszystkie niechlubne rekordy w zakresie zanieczyszczeń Ziemi gazami cieplarnianymi, temperatur powietrza i oceanów – wynika z danych Światowej Organizacji Meteorologicznej działającej przy Organizacji Narodów Zjednoczonych. Rok 2024 może być gorszy. Nic więc dziwnego, że to właśnie kwestie klimatyczne zostały najmocniej uregulowane, biorąc pod uwagę całokształt ESG.

– W praktyce widzimy jednak, że przedsiębiorcy intuicyjnie dbają także o obszary społeczne i ładu korporacyjnego. Wynika to między innymi z kwestii wizerunkowych, budowania pozycji na tle konkurencji, ale również z konieczności bycia na bieżąco ze wszystkimi przepisami – podsumowuje Barańczyk.

...i nie tylko regulacje

Jesteśmy w trakcie wdrażania jednej z największych reform związanych z raportowaniem niefinansowym. Zgodnie z zaleceniami UE, od 2025 r. obowiązek sporządzania takich raportów będzie dotyczył wszystkich dużych przedsiębiorstw. W następnych latach będą musiały to robić również mniejsze spółki.

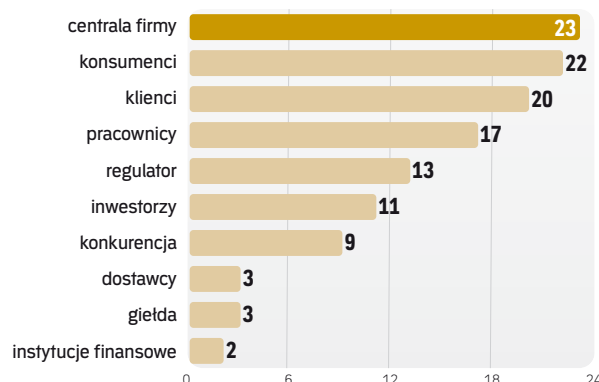
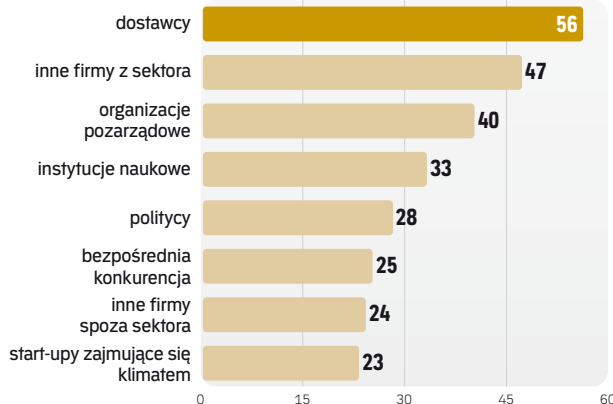
– Co istotne, presja na firmy widoczna jest nie tylko po stronie organów regulacyjnych, ale także klientów końcowych oraz inwestorów – podkreśla Robert Czarniewski, wiceprezes Polcomu. Ponad połowa ankietowanych konsumentów zerwałaby relacje z firmami, które nie dbają o środowisko, źle traktują pracowników lub lokalne społeczności. Z kolei aż 85 proc. inwestorów przepytanych w badaniu Gartnera twierdzi, że bierze pod uwagę

Niemał dwie trzecie polskich przedsiębiorstw pracuje nad produktami i usługami przyjaznymi dla klimatu

Biznes konsekwentnie skręca w zieloną stronę

Troska o środowisko, lokalną społeczność i ład korporacyjny coraz głośniej wybrzmiewają w firmach działających nad Wisłą. To globalny trend, od którego nie ma już odwrotu.

Kto jest główną motywacją do podjęcia działań związanych z ESG, w proc.**Z kim polskie firmy współpracują w zakresie zmian klimatu w proc.**

Źródło: PwC, EY

czynniki ESG w swoich planach inwestycyjnych.

– Rentowność finansowa i innowacyjność są nadal priorytetem, ale coraz częściej uwzględniane są kwestie związane z ESG. Jako jeden

z największych polskich dostawców chmury dla biznesu widzimy to zjawisko także przez pryzmat zapytań ze strony naszych klientów, w szczególności klientów korporacyjnych – twierdzi Czar-

niewski. Na rosnące zainteresowanie kwestiami ESG wskazuje też Katarzyna Bobińska, menedżerka z Posadzimy.pl.

– Widzimy spore zainteresowanie – zarówno dużych firm, jak i mniejszych, nawet kilkuosobowych start-upów – chęcią wzmocnienia swoich działań dotyczących ekologii – mówi.

Bardziej złożone jest podejście konsumentów. Ich świadomość dotycząca ESG rośnie, natomiast trudno jeszcze oszacować jak przekłada się to na decyzje. Ten rozdzwięk widać również w badaniach. Aż 70 proc. Polaków chętnie sięgałoby po produkty i usługi firm, które podejmują działania prośrodowiskowe, ale tylko 23 proc. byłoby gotowych zapłacić za nie więcej.

Strategiczne podejście

W transformację biznesu musi być zaangażowana cała firma, łącznie z jej menedżerami. Od czego zacząć?

– Od małych zmian, takich jak recykling czy efektywniejsze wykorzystanie energii. Potem można stopniowo wprowadzać te bardziej kompleksowe. Ważna jest otwartość w komunikacji oraz unikanie konfliktów między celami biznesowymi a ekologicznymi – radzi Agata Polityś, dyrektor generalna w Wolt Polska.

Firmy powinny się zastanowić w jaki sposób włączyć kwestie ESG w procesy zarządzania i długofalowe plany. Tę właśnie brakuje najczęściej.

– Duże organizacje często gromadzą, analizują i ujawniają wiele danych społecznych czy środowiskowych. Ale bardzo często są one zbierane wyłącznie na potrzeby sprawozdawcze, ze względu na wymagania regulacyjne, a nie są wykorzystywane w zarządzaniu – mówi Aleksandra Stanek-Kowalczyk, partnerka EY Polska. Dodaje, że największe luki widać w zakresie ładu korporacyjnego. Zarząd często nie jest włączany w zarządzanie kwestiami ESG. Nie ma dokumentów określających przyjęte zobowiązania i mechanizmów monitorowania wyników.

– Tym samym firmy nie wykorzystują szansy, którą daje strategiczne zarządzanie ESG – podkreśla Stanek-Kowalczyk.

Nie warto czekać na ostatnią chwilę

Polska awansowała z 33. miejsca na 26. w przygotowywanym przez Polski Instytut Ekonomiczny Indeksie Odpowiedzialnego Rozwoju. Był to jedyny awans wśród krajów Grupy Wyszehradzkiej. W czołówce zestawienia po raz kolejny dominują kraje nordyckie. Polska wypadła dobrze pod względem troski o klimat, co jest efektem dużej redukcji emisji CO₂ w stosunku do bazowego 1990 r. Jako gospodarka wykonaliśmy duży krok. Natomiast to, jak poszczególne firmy udaje się skręcać w „zieloną” stronę zależy od wielu czynników.

– Kiedy rozmawiam z przedstawicielami różnych branż,

naszymi klientami, a także innymi firmami, widzę związek między sektorem i wielkością firmy a jej podejściem do ESG – mówi Sylwia Pyśkiewicz, dyrektor zarządzająca Equinix w Polsce. Dodaje, że sektor finansowy, produkcyjny oraz największe firmy najszybciej dostosowują się do nowych regulacji. Natomiast start-upy, małe firmy oraz przedsiębiorstwa działające na rynku od niedawna nie dysponują odpowiednimi zasobami. Koncentrują się na przetrwaniu, odkładając wdrożenie ESG w czasie. To ryzykowna strategia.

– Firmy wprowadzające zasady ESG mają przewagę konkurencyjną. Być może wkrótce zdominują one rynek – mówi – mówi Pyśkiewicz.

Jak wykazał zeszlórorny monitoring NBP, ponad 70 proc. przebadanych podmiotów nie prowadzi własnej polityki zarządzania wykorzystaniem nośników energii, a przeszło 50 proc. nie tylko nie bada, ale nie interesuje się kwestią swojego śladu węglowego.

– W obliczu coraz bardziej wymagającego otoczenia, taki model biznesowy wiązać się będzie z rosnącym ryzykiem dla przedsiębiorstwa i jego pozycji rynkowej, grożąc np. ograniczeniem zamówień ze strony dekarbonizujących się kontrahentów – podsumowuje Justyna Wysocka-Golec, liderka zespołu ESG w KPMG w Polsce.

masz pytanie,
wyślij e-mail do autorki

k.kucharczyk@rp.pl

Wybierany przez największe polskie firmy...

Jesteśmy partnerem **ponad połowy**
największych polskich firm
z Listy 500 „Rzeczpospolitej”.

...i jurorów

Lider rynku

Euromoney Awards For Excellence 2023

Najlepsza obsługa

Euromoney Awards For Excellence 2023

Najlepsza aplikacja mobilna bankowości korporacyjnej

Global Finance Awards 2023

Najlepszy cyfrowy bank korporacyjny w Polsce

Global Finance Awards 2023

bank dla MŚP i korporacji

INNOWACJE

Wykorzystajmy potencjał talentów

Bariery regulacyjne i finansowe to tylko część przeszkód, jakie stoją na drodze rodzimych firm ku innowacyjności.

MICHAŁ DUSZCZYK

Polska jest jednym z regionalnych liderów, jeśli chodzi o liczbę i jakość specjalistów IT – ponad 295 tys. osób tworzy jeden z największych tzw. talent poolów (baza talentów) na Starym Kontynencie, a wysokie umiejętności programistów potwierdzają topowe miejsca w różnego rodzaju międzynarodowych rankingach (choćby trzecie miejsce w HackerRank).

Eksperci zwracają uwagę, iż nasz kraj ma potencjał, by stworzyć ekosystem firm rozwijających przełomowe technologie oraz przyciągnąć dużych, globalnych graczy poszukujących nie tylko oszczędności kosztów. Ale niestety go nie wykorzystujemy. Innowacyjność rodzimego biznesu pozostawia wiele do życzenia.

Klucz to świadomość

Powodów takiej sytuacji jest wiele, a część z nich jest ze sobą powiązanych, i często jedne bariery wynikają z drugich. I tak jedną z raf jest np.

zbyt mała liczba centrów badawczo-rozwojowych. Nad Wisłą działa ich zaledwie nieco ponad 60, co – przy tak dużym potencjale specjalistycznym – jest sporą dysproporcją. Wedle analityków ten stan rzeczy może być efektem barier regulacyjnych i problemów z finansowaniem. Jak przyznaje Agnieszka Hryniewicz-Sudnik, dyrektor konsultingu w Ayming Polska, mimo posiadania znacznego kapitału społecznego i wysoko wykwalifikowanych specjalistów zdolnych do pracy nad rozwojem tak zaawansowanych technologii, jak choćby sztuczna inteligencja, firmy mogą borykać się z problemem braku kapitału. – Z naszego doświadczenia oraz badań rynkowych wynika, że dla wielu przedsiębiorstw brak środków finansowych stanowi główną przeszkodę w rozwoju innowacji – tłumaczy.

Jej zdaniem głównym problemem nie są jednak brak dostępności instrumentów wsparcia czy skomplikowane procedury ich pozyskiwania, ale przede wszystkim brak świadomości o ich pełnym potencjale wśród firm.

– Znamienne jest to, że firmy rzadko korzystają z proinnowacyjnych ulg podatkowych. Zwiększenie świadomości o dostępnych formach wsparcia może być znaczące w kontekście zwiększenia inwestycji w B+R, zarówno w przypadku rodzimych firm, jak i zagranicznych – komentuje. – Szczególnie ważna jest integracja firm międzynarodowych z polskim ekosystemem. Ich obecność wiązać się będzie z napływem cennego know-how – dodaje Hryniewicz-Sudnik.

Być może uwolnienie drzemiącego nad Wisłą potencjału wymaga zmiany podejścia do finansowania innowacji. Krzysztof Paczuski, współzałożyciel Upmedicu, wskazuje, iż doświadczenia z rozwijania spółki w Polsce i poza nią pokazują, że w naszym kraju realnie udaje się wykorzystywać ów potencjał i powstają globalnie uznawane technologie.

– Do ich rozwoju potrzebny jest kapitał, a jego wielkość i łatwość pozyskania zależy od tego, czy firma może wykazać sukcesy we wdrażaniu własnych produktów. Jeśli ewentualni odbiorcy technologii,

Wypadamy gorzej niż Bułgaria, Łotwa i Litwa – wynika z rankingu **innowacji** Global Innovation Index

mimo potencjalnych zysków, boją się ryzyka związanego z wdrożeniem, to trudniej wykazać potencjał komercjalizacyjny polskich produktów. Wtedy grozi nam sytuacja, w której lepiej dokapitalizowana konkurencja z zagranicy wyprze takie rozwiązania lub je przejmie – zaznacza Paczuski. – Pomimo wielu zalet państwowe finansowanie dla twórców innowacyjnych technologii jest w dużej mierze biurokratycznym spowalniającym rozwój – kontynuuje. I wyjaśnia, że w momencie projektowania technologii niemożliwe jest posiadanie pełni wiedzy na temat produktu końcowego.

A to utrudnia rozliczenie takiego grantu, i to mimo namacalnych sukcesów rynkowych. – Stąd większy sens

może mieć takie zbudowanie systemu wsparcia, by publiczne środki wykorzystywać do stymulowania potencjalnych odbiorców technologii w celu zmniejszania ich ryzyka przez minimalizowanie kosztów inwestycji w nowość – twierdzi współtwórca Upmedicu.

Nieudana pogoń

Innowacyjność rodzimego biznesu na razie nie jest powodem do dumy. Wiele o tym mówią statystyki. Według tzw. summarycznego wskaźnika (Summary Innovation Index – SII), stosowanego przez Komisję Europejską, widać w naszym kraju progres – w latach 2015–2022 wzrósł on bowiem z 0,243 do 0,328. Dynamika (35 proc.) była zatem

wyższa niż unijna średnia (16 proc.). Pozornie jest więc dobrze, ale to tylko jedna strona medalu. Wedle Eurostatu wciąż odstawiamy od pozostałych rynków, i to znacznie – ta średnia w UE jest sporo wyższa i wynosi 0,542. W konsekwencji pod względem innowacyjności Polska cały czas zajmuje takie samo, odległe miejsce na liście rankingowej KE: 24. w 2006 r., 24. w roku 2015 i 24. w badaniach przeprowadzonych za 2022 r.

Jak podkreśla prof. Andrzej Jasiński z Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, w zakresie innowacyjności wciąż zatem UE gonimy, ale jej nie doganiamy. /©©

 masz pytanie, wyślij e-mail do autora

m.duszczyk@rp.pl

ZATRUDNIENIE

Giganci najszybciej rosną na przejęciach

Niektórzy spośród największych pracodawców na Liście 500 zanotowali w ostatnich latach kilkakrotny wzrost zatrudnienia. Był to jednak efekt przejęć.

ANITA BŁASZCZAK

Firmy, które znalazły się w trzydziestce największych pracodawców tegorocznej Listy 500, zatrudniały w ubiegłym roku 865 tysięcy pracowników (w przeliczeniu na etaty). To tylko o jeden procent więcej w porównaniu z zeszłym rokiem. Nie powinno to dziwić, biorąc pod uwagę spowolnienie w gospodarce, które w wielu firmach w 2023 r. zahamowało inwestycje i zamroziło rekrutację. Nasi liderzy zatrudnienia i tak wyglądają tu nieco lepiej w porównaniu z całym sektorem przedsiębiorstw, który – jak wynika z danych GUS – zakończył ubiegły rok z niedużym, ale jednak spadkiem liczby pracowników (do 6,8 mln).

Z kolei wśród 50 pracodawców większość (ponad 17) zwiększyła liczbę pracowników, a tylko 7 firm ograniczyło zatrudnienie. Najbardziej, bo aż o ponad jedną czwartą, Tauron i Amazon Fulfillment Polska – o 14 proc.

Niepokojąca fala

Jak będzie w tym roku? Na razie nie wygląda on najlepiej pod względem oczekiwanego ożywienia na rynku pracy. Co prawda średnie wynagrodzenie w sektorze przedsię-

biorstw w kolejnych miesiącach tego roku rośnie (w marcu pobiło historyczny rekord, przekraczając 8,4 tys. zł brutto), ale już przeciętne zatrudnienie spada. Jak wynika z danych GUS, w marcu br. w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 6,5 mln w przeliczeniu na pełne etaty, czyli o 0,2 proc. mniej niż rok wcześniej. Biorąc zaś dane z końca marca, liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw zmalała do 6,81 mln, czyli o 13 tys. z po-

równaniu z końcem zeszłego roku i o 23 tys. (0,3 proc.) w porównaniu z analogicznym okresem minionego roku.

Niepokojącym sygnałem jest seria zwolnień grupowych zapowiadanych przez duże, znane spółki z zagranicznym kapitałem. Wśród nich są: amerykański Levi Strauss & Co., który ogłosił ostatnio plany zamknięcia fabryki w Płocku (co oznacza zwolnienie 650 jej pracowników), koncern GE, który zlikwiduje

odlewnie staliwa GE Power w Elblągu (zwalniając prawie 170 pracowników), producent opon Michelin Polska (likwiduje jeden z oddziałów fabryki w Olsztynie, gdzie może stracić pracę 500 osób), czy ABB – koncern, który jesienią ub. roku zapowiedział zamknięcie z końcem 2024 r. swojej fabryki w Kłodzku (gdzie pracowało ponad 600 osób), przed kilkoma dniami ogłosił plan wygaszenia produkcji silników w fabryce w Aleksandrowie Łódzkim (zostanie przeniesiona do Chin), co oznacza zwolnienie ok. 400 osób.

Czas na stabilizację

Jednak w badaniach pracodawców odsetek firm planujących wzrost zatrudnienia przewyższa udział tych, które chcą ograniczać liczbę pracowników. Jak wynika z barometru ManpowerGroup, w planach na II kwartał tego roku, gdy łącznie 31 proc. badanych przedsiębiorstw zapowiadało rekrutację nowych pracowników, wśród największych pracodawców (zatrduniających ponad 5 tys. osób) takie plany miało 33 proc. uczestników badania.

W kwietniu br. łączna liczba ogłoszeń o pracy w polskim internecie zwiększyła się do niemal 269 tys. (co było najlepszym dotychczas wynikiem w tym roku), choć zmiana w porównaniu z marcem nie była zbyt duża (niespełna 1 proc.), zaś w ujęciu rocznym

wyбір ogłoszeń rekrutacyjnych nadal był nieco (o 2,2 proc.) mniejszy.

Jak jednak zaznacza Monika Łosiewicz z Grant Thornton, jest już niemal pewne, że kulminację spadków liczby ofert pracy mamy za sobą i sytuacja jest znacznie bardziej stabilna niż jeszcze kilka miesięcy temu. Jest więc szansa, że i ten rok czołówka pracodawców zakończy wzrostem zatrudnienia. I poprawi swoją przewagę z ostatnich pięciu lat, gdy liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się tylko o 1,5 proc., a trzydziestka czołowych pracodawców Listy 500 odnotowała 15 proc. wzrost liczby etatów w porównaniu z 2019 r.

Kto na czele wzrostu

O 16 proc. zwiększył w tym czasie liczbę pracowników lider naszego zestawienia – grupa Jeronimo Martins Polska. Właściciel największej w Polsce sieci handlowej, Biedronki, w ubiegłym roku zatrudniał już prawie 79,3 tys. osób w przeliczeniu na pełne etaty, o 2 proc. więcej niż rok wcześniej.

Dyskontowy gigant zostawił daleko w tyle zajmującą drugie miejsce Poczta Polska, która przed kilkoma laty straciła już pozycję największego pracodawcy wśród przedsiębiorstw z Listy 500 i jako jedyna firma z pierwszej piątki pracodawców zmniejszyła w ostatnich pięciu latach zatrudnienie. Na tym nie ko-

niec, bo Poczta Polska – walcząca dziś o przetrwanie (w najbliższym czasie Ministerstwo Aktywów Państwowych ma podczas NWZA zdecydować o dalszym istnieniu spółki) – zapowiada kolejne, wielotysięczne zwolnienia pracowników. Niektórzy mogą znaleźć pracę w handlu. Na największe sieci ogólnospożywcze, w tym największe dyskonty i supermarkety, przypadało w ubiegłym roku 28 proc. osób zatrudnionych przez 30 największych pracodawców w Polsce.

O ile liderem zatrudnienia jest właściciel Biedronki, o tyle liderem wzrostu liczby pracowników – zarówno w 2023 r., jak i w ostatnich pięciu latach – jest giełdowa spółka Dino Polska. Dynamicznie zwiększa liczbę sklepów (na koniec marca miała już 2438 marketów), a w zeszłym roku zwiększyła zatrudnienie o 12 proc. i zatrudniała ponaddwukrotnie więcej pracowników niż w 2019 r.

Rekordzistami ostatnich pięciu lat były jednak firmy, które przyspieszyły swój wzrost poprzez przejęcia. Wśród nich jest potentat usług medycznych Grupa Lux Med, która zanotowała ponadtrzykrotny wzrost zatrudnienia, czy Orlen, który powiększony m.in. o Lotos i PGNiG miał w ub. roku prawie trzy razy więcej pracowników niż pięć lat wcześniej. /©©

 masz pytanie, wyślij e-mail do autorki

a.blaszczak@rp.pl

NAJWIĘKSZY PRACODAWCY NA LIŚCIE 500				
Pozycja	Poz. na Liście 500	Firma	Zatrudnienie 2023	Zmiana od 2019 roku
1	2	Jeronimo Martins Polska SA, Kostrzyn	79 292	16,3
2	80	Poczta Polska SA GK, Warszawa ¹⁾	68 350	-14,7
3	1	Orlen SA GK, Płock	66 554	198,0
4	3	PGE Polska Grupa Energetyczna GK SA, Lublin	42 552	1,5
5	15	Dino Polska SA GK, Krotoszyn	41 883	103,0
6	4	PZU SA GK, Warszawa	38 738	-6,4
7	49	Polska Grupa Górnicza SA GK, Katowice ¹⁾	36 957	-14,7
8	12	KGHM Polska Miedź SA GK, Lubin	33 882	1,0
9	28	Asseco Poland SA GK, Rzeszów	33 062	23,2
10	56	Grupa PKP SA, Warszawa ¹⁾	30 580	-10,3
11	29	PSH Lewiatan GK, Włocławek	30 000	0,0
12	37	PGL Lasy Państwowe, Warszawa ¹⁾	25 722	-2,5
13	10	PKO BP SA GK, Warszawa	25 601	-7,6
14	9	Lidl sp. z o.o. sp.k., Tarnowo Podgórne	25 000	28,3
15	123	LUX MED sp. z o.o. GK, Warszawa	24 500	238,2
16	27	LPP SA GK, Gdańsk	21 489	25,5
17	22	Jastrzębska Spółka Węglowa SA, Jastrzębie-Zdrój ¹⁾	21 281	-3,4
18	100	PKP Cargo SA GK, Warszawa	19 933	-15,7
19	8	Tauron Polska Energia SA GK, Katowice	18 946	-27,4
20	122	Amazon Fulfillment Poland sp. z o.o., Warszawa	18 836	29,3

1) brak danych za 2023 roku, w tabeli podano dane za 2022 r.

MATERIAŁ PARTNERA

Ambitne plany Targów Kielce

W krótkim czasie infrastruktura kieleckiego ośrodka może wzbogacić się o nową halę. Obecnie powierzchnia wystawiennicza pod dachem Targów Kielce to 36 tysięcy metrów kwadratowych w siedmiu halach, wkrótce może być to aż 48 tysięcy mkw.

MATERIAŁ PRZYGOTOWANY PRZEZ TARGI KIELCE

– Przygotowujemy się do budowy nowej hali. Ogłosimy postępowanie w trybie „zaproszamy i wybudujemy”. Faza projektowania nie będzie długa. Dysponujemy pełną dokumentacją. Projekt wymaga jedynie modyfikacji w celu dostosowania do obecnych cen materiałów oraz kosztów pracy – mówi dr Andrzej Mochoń, prezes zarządu Targów Kielce.

Pełna infrastruktura

Koszt całej inwestycji jest szacowany od 70 do nawet 95 mln zł. Ostateczna wartość przedsięwzięcia będzie uzależniona od wyniku przetargu. Hala I, o powierzchni 12 tysięcy metrów kwadratowych, będzie miała pełną infrastrukturę od biur wystawców po punkty gastronomiczne. W najdroższym wariantcie inwestycji możliwe jest powstanie pod

halą parkingu podziemnego na 350 samochodów. Budowa hali oznacza bowiem bezpowrotną utratę miejsc parkingowych. Takiego rozwiązania nie ma w żadnym ośrodku wystawienniczym w Polsce. Jest to ogromne udogodnienie, ponieważ podziemne miejsca postojowe umożliwią wystawcom transport materiałów promocyjnych oraz produktów windą z parkingu prosto na stoiska w hali. Obecnie największa i najbardziej rozpoznawalna hala Targów Kielce to hala E. Jej charakterystycznym elementem jest szklany dach do łuków nad terminalem wschodnim, kształtu terminala zachodniego i łuku przecinającego okrągłe logo kieleckiego ośrodka.

Nowa inwestycja podyktowana jest nie tylko względami konkurencyjności kieleckiego ośrodka na europejskim rynku targowym. W przypadku każdej większej imprezy zaczyna brakować miejsc. Jeszcze kilka

lat temu namiotowe hale tymczasowe pojawiały się wyłącznie podczas Targów Techniki Rolniczej AGROTECH, ostatnio korzystali z takiej hali wystawcy Przemysłowej Wiosny, a od zeszłego roku również ekspozycja Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego znajduje się w dobudowanej przestrzeni.

Duże zainteresowanie

MSPO to idealny przykład, jak bardzo Kielce potrzebują

nowej hali. W zeszłym roku tymczasowa powierzchnia podczas salonu wyniosła 2800 mkw. W 2024 roku hala namiotowa ma mieć ponad 4000 mkw. I choć do wydarzenia pozostały jeszcze niemal cztery miesiące, to już wiadomo, że każdy centymetr tej powierzchni zostanie skrupulatnie wykorzystany. Trwają rozmowy o dużym węgierskim stoisku, a warto dodać, że obecność węgierskich firm podczas MSPO nigdy nie była znacząca. Tegoroczna edycja salonu cieszy się sporym zain-

teresowaniem firm zajmujących się produkcją i dystrybucją dronów. Nie mówimy tu tylko o rynkowych potentatach, ale także mniejszych przedsiębiorstwach. Od 25 lat nieodłącznym elementem Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego jest Wystawa Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Każdorazowo wystawa opatrzona jest hasłem oddającym to, co aktualnie dzieje się w Wojsku Polskim. Tegoroczne hasło to „25 lat Polski w NATO – 25 lat bezpieczeństwa”. Organizato-

rem ekspozycji jest szef Sztabu Generalnego WP, a za jej przygotowanie odpowiada szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych. Z okazji jubileuszu wojskowi przygotowali niespodziankę dla zwiedzających – tuż po zakończeniu MSPO, w sobotę 7 września odbędzie się Dzień Otwartej Skierowany do wszystkich miłośników militariów, którzy będą mogli odwiedzić całe rodziny. Podczas ostatniego Dnia Otwartego MSPO Targi Kielce odwiedziło 11 tysięcy osób z całego kraju.

/©©

Poz. 2024	Poz. 2023	Firma	PKD	Przychody ze sprzedaży	Zatrudnienie
1	1	Orlen SA GK, Płock	1920	372 767 000	66 554
2	2	Jeronimo Martins Polska SA, Kostrzyn	4719	98 022 928	79 292
3	3	PGE Polska Grupa Energetyczna GK SA, Lublin	7010	95 964 000	42 552
4	4	PZU SA GK, Warszawa	6512	55 083 000	38 738
5	5	Totalizator Sportowy sp. z o.o. GK, Warszawa	9200	52 269 058	5 894
6	11	Enea SA GK, Poznań	3514	48 183 419	17 853
7	8	LG Energy Solution Wrocław sp. z o.o., Wrocław	2720	46 286 472	6 216
8	6	Tauron Polska Energia SA GK, Katowice	3514	42 657 000	18 946
9	9	Lidl sp. z o.o. sp.k., Tarnowo Podgórne	4711	37 890 000	25 000
10	13	PKO BP SA GK, Warszawa	6419	37 518 000	25 601
11	12	ArcelorMittal Poland SA GK, Dąbrowa Górnicza ¹⁾	2410	33 491 349	9 824
12	7	KGHM Polska Miedź SA GK, Lubin	0729	33 467 000	33 882
13	10	Eurocash SA GK, Komorniki	4690	32 452 000	18 785
14	16	Energa SA GK, Gdańsk	3514	26 087 000	8 732
15	17	Dino Polska SA GK, Krotoszyn	4711	25 666 255	41 883
16	19	Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA, Konstancin ¹⁾	3512	25 473 211	2 749
17	25	BP Europa SE, Kraków ¹⁾	4671	22 360 365	243
18	20	Volkswagen Poznań sp. z o.o., Poznań ¹⁾	2910	21 876 615	9 491
19	24	Santander Bank Polska SA GK, Wrocław	6512	21 741 319	11 471
20	30	Bank Pekao SA GK, Warszawa	6419	21 675 000	15 129
21	22	Żabka Polska sp. z o.o. GK, Poznań	7010	19 805 851	b.d.
22	15	Jastrzębska Spółka Węglowa SA, Jastrzębie-Zdrój	0510	19 757 700	21 281
23	34	AB SA GK, Magnice	4690	19 225 619	b.d.
24	21	Grupa Kapitałowa Specjat sp. z o.o., Warszawa	4639	18 520 383	4 408
25	28	Inter Cars SA GK, Warszawa	4531	18 030 309	4 363
26	56	mBank SA GK, Warszawa	6419	17 842 677	7 319
27	23	LPP SA GK, Gdańsk	4771	17 406 200	21 489
28	18	Asseco Poland SA GK, Rzeszów	6201	16 896 500	33 062
29	27	PSH Lewiatan GK, Włocławek	7740	16 645 000	30 000
30	67	Toyota Central Europe sp. z o.o., Warszawa	4511	16 435 838	107
31	32	Pelion SA GK, Łódź	6420	16 415 892	12 197
32	35	Volkswagen Group Polska sp. z o.o., Poznań ¹⁾	4511	15 847 533	619
33	42	Targ SA GK, Złotów	4754	15 453 283	11 160
34	26	LG Electronics Mława sp. z o.o., Mława ¹⁾	2640	15 364 672	1 634
35	48	ING Bank Śląski SA GK, Katowice	6419	15 131 000	8 401
36	33	Grupa Kapitałowa Maspex SA, Wadowice	7010	14 988 148	9 556
37	53	PGL Lasy Państwowe, Warszawa ¹⁾	0210	14 471 403	25 722
38	50	Bank Gospodarstwa Krajowego GK, Warszawa	6419	14 266 752	2 292
39	31	Kaufland Polska Markety sp. z o.o. sp.k., Wrocław	4711	13 905 462	15 265
40	29	Grupa CanPack SA, Kraków	2592	13 829 153	7 623
41	39	Cyfrowy Polsat SA GK, Warszawa	6130	13 626 300	8 020
42	14	Grupa Azoty SA GK, Tarnów	2015	13 545 094	15 801
43	45	Rossmann Supermarkety Drogerijne Polska sp. z o.o., Łódź	4775	13 352 375	14 841
44	37	Anwim SA GK, Warszawa	4671	12 981 138	b.d.
45	40	Orange Polska SA GK, Warszawa	6110	12 970 000	9 368
46	36	Unimot SA GK, Zawadzkie	4671	12 886 989	822
47	47	Respect Energy Holding GK, Warszawa	3514	12 741 090	b.d.
48		Animex Foods sp. z o.o., Warszawa	1013	12 672 698	9 378
49	70	Polska Grupa Górnicza SA GK, Katowice ¹⁾	0510	12 362 964	36 957
50	51	Grupa Warta, Warszawa	6603	12 130 167	b.d.

Poz. 2024	Poz. 2023	Firma	PKD	Przychody ze sprzedaży	Zatrudnienie
51	46	Grupa Neuca SA, Toruń	4646	11 812 636	4 633
52	41	Auchan Polska sp. z o.o., Piaseczno	4719	11 507 241	15 350
53	80	Shell Polska sp. z o.o., Warszawa	4730	11 413 749	4 939
54	73	BNP Paribas Bank Polska SA GK, Warszawa	6419	11 299 859	8 178
55	132	Eniq sp. z o.o., Katowice	3514	10 846 660	2
56	65	Grupa PKP SA, Warszawa ¹⁾	7010	10 792 701	30 580
57	60	Grupy Fortum w Polsce	3514	10 527 850	667
58	55	Grupa Muszkieterów (Intermarché, Bricomarché), Swadzim	7022	10 300 000	14 900
59	61	Grupa Allegro sp. z o.o., Poznań	4619	10 250 600	6 624
60	49	Carrefour Polska sp. z o.o., Warszawa	4711	10 109 100	b.d.
61	66	Budimex SA GK, Warszawa	4211	9 801 515	7 337
62	62	P4 Sp. z o.o. GK, Warszawa	6120	9 797 029	b.d.
63	52	Viterra Polska sp. z o.o., Gdańsk	4690	9 740 606	122
64	68	Grupa ERGO Hestia SA, Sopot	6603	9 698 352	3 065
65	93	Bank Millennium SA GK, Warszawa	6419	9 472 908	6 747
66	59	CCC SA GK, Polkowice	4772	9 440 300	15 478
67	76	Cargill Poland sp. z o.o., Warszawa	1062	9 250 831	1 525
68	58	Spółdzielnia Mleczarska Mlekoviá, Wysokie Mazowieckie	1051	9 118 477	4 018
69	64	Grupa Kapitałowa Synthos SA, Oświęcim	7022	9 024 000	3 593
70	96	Volkswagen Motor Polska sp. z o.o., Polkowice	2910	8 711 487	1 197
71	57	Samsung Electronics Polska sp. z o.o., Warszawa	4690	8 685 695	1 798
72	85	Circle K Polska sp. z o.o., Warszawa	4730	8 685 542	1 939
73	87	Alior Bank SA, Warszawa	6419	8 616 258	7 110
74	69	Castorama Polska sp. z o.o., Warszawa	4752	8 469 492	b.d.
75	91	Polska Grupa Zbrojeniowa SA GK, Radom ¹⁾	6420	8 354 948	18 272
76	38	Grupa Bosch w Polsce, Warszawa ²⁾	4531	8 000 000	9 600
77	71	Polskie Linie Lotnicze LOT SA, Warszawa ²⁾	5110	7 900 000	b.d.
78	88	Stokrotka sp. z o.o., Lublin	4711	7 897 383	12 357
79	81	Polkomtel sp. z o.o., Warszawa ²⁾	6120	7 200 000	b.d.
80	86	Poczta Polska SA GK, Warszawa ¹⁾	5310	7 174 291	68 350
81	83	Makro Cash and Carry SA, Warszawa	4634	7 005 434	4 375
82	90	T-Mobile Polska SA, Warszawa	6120	6 791 795	3 707
83	77	Spółdzielnia Mleczarska Mlekoop, Grajewo	1051	6 703 162	2 911
84	98	Polska Grupa Farmaceutyczna SA GK, Łódź	4646	6 551 802	1 901
85	126	Krajowa Grupa Spożywcza SA GK, Toruń	1081	6 445 666	4 596
86	97	Ikea Retail sp. z o.o., Janki	4759	6 078 722	5 403
87	122	Itaka Holdings sp. z o.o., Opole	7912	5 850 000	854
88	108	Grupa Sokół SA, Sokółów Podlaski	1011	5 823 599	7 752
89	109	Grupa Sfrabag w Polsce, Pruszków	4211	5 752 985	4 839
90	75	CMC Poland sp. z o.o., Zawiercie	2410	5 694 552	2 108
91	113	Toyota Motor Manufacturing Poland sp. z o.o., Wałbrzych	2910	5 691 724	2 825
92	84	Boryszew SA GK, Sochaczew	7010	5 689 005	8 554
93	89	IKEA Industry Poland sp. z o.o., Goleniów	3109	5 688 857	8 479
94	102	Imperial Tobacco Polska SA, Tarnowo Podgórne	1200	5 646 849	1 319
95	99	Samsung Electronics Poland Manufacturing sp. z o.o., Wronki	2751	5 622 415	2 454
96	78	Polenergia SA GK, Warszawa	7022	5 602 010	478
97	104	Qemetica SA GK, Warszawa ²⁾	4675	5 600 000	b.d.
98	114	Wipasz SA GK, Olsztyn	1091	5 554 351	2 242
99		Flextronics International Poland sp. z o.o., Tczew	2630	5 534 545	3 244
100	106	PKP Cargo SA GK, Warszawa	4920	5 491 900	19 933

Poz. 2024	Poz. 2023	Firma	PKD	Przychody ze sprzedaży	Zatrudnienie
101	92	KGHM Metraco SA GK, Legnica	4672	5 365 621	266
102		Mowi Poland SA, Ustka	1020	5 336 051	3 183
103		INPOST sp. z o.o., Kraków	5320	5 299 468	2 659
104	94	Grupa Kęty SA GK, Kęty	2442	5 218 603	5 446
105	123	Credit Agricole Polska SA, Wrocław	6512	5 125 231	4 035
106		PKP InterCity SA, Warszawa	4910	4 998 599	8 707
107	146	Tameh Holding sp. z o.o. GK, Dąbrowa Górnicza	7010	4 977 261	925
108	121	Bank Handlowy SA GK, Warszawa	6419	4 965 386	2 967
109	112	Grupa Uniqi, Łódź	6603	4 956 766	b.d.
110		STS SA, Katowice	9200	4 696 120	1 183
111	95	Stalprodukt SA GK, Bochnia	2432	4 610 385	4 527
112	128	Porr SA, Warszawa	4110	4 504 707	2 332
113	117	Zakłady Farmaceutyczne Polpharma SA GK, Starogard Gdański	2120	4 475 664	4 358
114	103	Thyssenkrupp Materials Poland SA, Toruń	4672	4 460 230	1 060
115	63	Grupa Azoty Zakłady Azotowe Puławy SA GK, Puławy	2015	4 399 552	4 622
116	131	Telewizja Polska SA, Warszawa ²⁾	6020	4 230 000	b.d.
117	116	Grupa Raben sp. z o.o., Robakowo	6820	4 222 696	5 661
118		Louis Dreyfus Commod Polska sp. z o.o., Warszawa	4621	4 218 599	16
119	135	EME AERO sp. z o.o., Jasionka	3312	4 203 478	829
120	119	Grupa TZMO SA, Toruń	4649	4 198 430	8 634
121	82	Elemental Holding SA GK, Grodzisk Mazowiecki	7010	4 175 981	1 152
122		Amazon Fulfillment Poland sp. z o.o., Warszawa	5210	4 134 956	18 836
123	149	LUX MED sp. z o.o. GK, Warszawa	8621	4 063 000	24 500
124	125	Modivo SA GK, Zielona Góra	4791	4 038 296	2 239
125		Media Saturn Holding Polska sp. z o.o., Warszawa	7022	4 026 296	2 918
126		Grupa Kapitałowa DPD Polska sp. z o.o., Warszawa	5320	3 952 252	4 545
127	173	Lubelski Węgiel Bogdanka SA GK, Puchaczów	0510	3 939 288	6 132
128	124	NGK Ceramics Polska sp. z o.o., Gliwice	2349	3 935 046	4 682
129	120	Grupa PSB Handel SA, Busko-Zdrój	4673	3 908 693	506
130	129	Grupa Żywiec SA GK, Żywiec ³⁾	1105	3 861 550	1 708
131	100	Mondi Świecie SA, Świecie	1712	3 857 478	1 182
132		OGP Gaz -System SA, Warszawa	4950	3 805 262	3 270
133	127	CNH Industrial Polska sp. z o.o., Płock	2830	3 701 459	1 466
134	158	Auto Partner SA GK, Bieruń	4531	3 653 384	2 796
135		Grupa Cichy Zasada sp. z o.o. sp.j., Wysogotowo	4511	3 582 065	1 590
136	110	Arctic Paper SA GK, Kostrzyn nad Odrą	2110	3 549 153	1 500
137		Hagric Woźniecki sp. z o.o. sp.k., Szczeglin	4623	3 459 211	245
138	171	Holding 1 SA sp.k., Kraków	7010	3 456 546	1 753
139	168	Gobarto SA GK, Warszawa	1011	3 420 136	1 882
140		Celsa Huta Ostrowiec sp. z o.o., Ostrowiec Św.	2410	3 372 466	1 321
141	137	Cargotec Poland sp. z o.o., Stargard	2511	3 353 980	1 379
142	145	Mirbud SA GK, Skierniewice	4120	3 322 440	1 112
143	177	Rainbow Tours SA GK, Łódź	7912	3 293 392	b.d.
144	130	Erbud SA GK, Warszawa	4120	3 234 363	2 789
145	138	Wielton SA GK, Wieluń	2920	3 225 223	3 448
146	151	Dell sp. z o.o., Warszawa	4741	3 213 404	362
147		E.ON Polska SA, Warszawa	3513	3 177 571	420
148	215	ZEW Kogeneracja SA GK, Wrocław	3530	3 164 375	8 169
149	141	Jysk sp. z o.o., Gdańsk	4759	3 142 982	2 629
150	118	ZE PAK SA GK, Konin	3511	3 105 807	2 771
151	101	Anwil SA, Włocławek	2016	3 092 364	1 696
152		Plichta sp. z o.o. sp.k., Wejherowo	4511	3 091 129	177
153	133	Polimex Mostostal SA GK, Warszawa	7010	3 013 631	4 625
154		Drosed Holding SA GK, Siedlce	1012	3 013 114	2 261
155	164	Amrest sp. z o.o., Wrocław ²⁾	5610	3 001 000	b.d.
156		Hutchinson Poland sp. z o.o., Żywiec	2219	2 997 565	6 802
157	147	Firma Oponiarska Dębica SA, Dębica	2211	2 992 411	2 728
158		E100 International Trade sp. z o.o., Warszawa	4612	2 982 979	359
159	196	Jabil Poland sp. z o.o., Kwidzyn	2640	2 980 642	2 388
160		Krakowski Holding Komunalny SA GK, Kraków	7010	2 971 457	4 691
161	107	Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police SA GK, Police	2015	2 969 508	3 357
162	172	Enter AIR sp. z o.o., Warszawa	5110	2 934 364	528
163		Roche Polska sp. z o.o., Warszawa	4646	2 931 254	833
164		Kronospan Polska sp. z o.o., Szczecinek	1621	2 888 347	749
165		FCA Powertrain Poland sp. z o.o., Bielsko-Biała	2910	2 872 851	468
166	136	Press Glass Holding SA, Konopiska	2312	2 868 662	4 948
167	140	Amica SA GK, Wronki	2751	2 837 900	2 802
168		Johnson Matthey Poland sp. z o.o., Gliwice	2932	2 812 895	466
169	206	Benefit Systems SA GK, Warszawa	9311	2 774 145	1 615
170	155	Neonet SA GK, Wrocław	4754	2 757 165	2 517
171		Hitachi Energy Poland sp. z o.o. GK, Warszawa	2711	2 732 734	2 617
172	134	Cognor SA GK, Poraj	2410	2 721 524	1 959
173	163	Superdrob SA, Karczew	1012	2 704 470	2 270
174		Bayer sp. z o.o., Warszawa	4675	2 704 468	1 596
175	157	Brenntag Polska sp. z o.o., Kędzierzyn-Koźle	4675	2 669 683	559
176		DBK sp. z o.o. GK, Olsztyn	4519	2 637 828	1 275
177	185	Enter Air SA GK, Warszawa	5110	2 625 943	602
178	152	Budmat Bogdan Więcek GK, Płock	4674	2 616 426	1 621
179		Pilkington (NSG Group w Polsce), Sandomierz	2311	2 606 201	4 064
180	180	TUIR Allianz Polska SA, Warszawa ³⁾	6512	2 603 050	b.d.
181		Polmlek, Warszawa	1051	2 598 600	b.d.
182	191	Kruk SA GK, Wrocław	8291	2 592 580	b.d.
183	156	Grupa Pruszyński sp. z o.o., Komorów	2599	2 584 786	1 394
184		Coral Travel sp. z o.o., Warszawa	7912	2 577 563	392
185		Grupa Kapitałowa Remontowa Holding SA, Gdańsk	3315	2 575 387	3 285
186	181	Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Piątnica	1051	2 555 500	1 203
187	175	Dom Development SA GK, Warszawa	4110	2 550 313	591
188	167	Generali TU SA, Warszawa ³⁾	6603	2 531 193	b.d.
189	144	Swiss Krono sp. z o.o., Żary	1621	2 526 468	1 045
190		Engie Zielona Energia sp. z o.o., Katowice	3511	2 523 862	111
191	179	Action SA GK, Warszawa	4690	2 510 437	570
192	186	TU Compensa SA, Warszawa	6419	2 499 508	1 084
193	184	Unibep SA GK, Bielsk Podlaski	4120	2 429 768	1 710
194		DSV - Global Transport and Logistics w Polsce	5121	2 420 700	1 956
195	193	Accenture sp. z o.o. GK, Warszawa	6209	2 410 156	8 261
196	150	PCC Rokita SA GK, Brzeg Dolny	2016	2 388 191	1 460
197	154	Polomarket sp. z o.o., Pakość	4639	2 387 923	556
198		Amic Polska sp. z o.o., Warszawa	4730	2 364 617	73
199	182	Agata SA, Katowice	4759	2 323 523	3 957
200	189	Moto-Profil sp. z o.o., Chorzów	4531	2 319 538	1 132

Poz. 2024	Poz. 2023	Firma	PKD	Przychody ze sprzedaży	Zatrudnienie
201	234	Nationale-Nederlanden TUnŻ SA, Warszawa ³⁾	6511	2 241 444	b.d.
202	170	TU Allianz Polska Życie SA, Warszawa ²⁾	6601	2 228 721	b.d.
203	214	Barry Callebaut Manufacturing Polska sp. z o.o., Łódź	1082	2 171 670	460
204	216	Ferrero Polska Commercial sp. z o.o., Warszawa	4636	2 163 270	251
205	174	Osadkowski sp. z o.o., Bierutów	4675	2 160 668	419
206	245	Adamietz sp. z o.o., Strzelce Opolskie	4120	2 158 299	1 190
207		GSK Services sp. z o.o., Poznań	4646	2 123 383	2 087
208	270	Ryanair Sun SA, Warszawa	5110	2 107 985	80
209		L'Oreal Polska sp. z o.o., Warszawa	4645	2 106 402	b.d.
210	225	Adient Seating Poland sp. z o.o., Siemianowice	2511	2 104 235	2 058
211	250	Trakcja SA GK, Warszawa	4212	2 065 681	2 073
212	248	Zara Polska sp. z o.o., Warszawa	4771	2 063 305	2 020
213	272	SII sp. z o.o., Warszawa	6201	2 061 896	7 663
214		Komagra sp. z o.o., Warszawa	1041	2 046 329	154
215	200	Cersanit SA GK, Kielce	2331	2 044 572	5 011
216	161	Bowim SA GK, Sosnowiec	4672	2 036 700	386
217		Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Łowicz	1051	2 031 772	995
218		Smyk sp. z o.o., Warszawa	4771	2 014 478	2 318
219		Katcon Polska sp. z o.o., Błonie	2932	2 000 466	457
220		Huta Stalowa Wola SA, Stalowa Wola	2540	1 982 085	1 678
221	231	Adamed Pharma SA GK, Ksawerów	2120	1 970 000	2 682
222	204	Rockwool Polska sp. z o.o., Cigacice	2399	1 934 938	1 398
223	213	Wyborowa SA, Poznań	1101	1 931 144	423
224	233	Tarczyński SA, Trzebnica	4632	1 911 104	1 426
225		Leoni Kabel Polska sp. z o.o., Kobierzyce	2732	1 888 186	433
226		Barter SA, Białystok	4671	1 877 781	b.d.
227	222	Exide Technologies SA, Poznań	2720	1 874 466	705
228	226	Oponeo.pl SA GK, Bydgoszcz	4532	1 871 968	562
229	165	Telewizja Polsat sp. z o.o., Warszawa ²⁾	6020	1 850 000	b.d.
230	197	Kronospan Mielec sp. z o.o., Mielec	1621	1 841 091	579
231	212	ComArch SA GK, Kraków	6201	1 815 839	6 516
232		Robyg SA GK, Warszawa	4120	1 813 037	456
233	202	Selena FM SA GK, Wrocław	7022	1 778 405	1 797
234	244	Adient Poland sp. z o.o., Świebodzin	2932	1 776 186	2 306
235	230	Hurtap SA, Łęczycza	4646	1 775 367	498
236	277	Bank Ochrony Środowiska SA GK, Warszawa	6419	1 773 390	1 268
237		Grupa Velux, Warszawa	1623	1 767 936	1 920
238	236	Alstom Polska SA, Warszawa	3020	1 764 306	1 323
239		Arval Service Lease sp. z o.o., Warszawa	7711	1 762 712	303
240	160	Aforti Holding SA GK, Warszawa	6420	1 759 185	92
241	235	Agrii Polska sp. z o.o., Poznań	4675	1 758 861	310
242	192	Distribev sp. z o.o., Warszawa	4634	1 740 273	896
243		HL Mando Corporation Poland sp. z o.o., Wałbrzych	2932	1 722 496	b.d.
244	198	Rohlig Suus Logistics SA, Warszawa	4941	1 707 203	2 020
245		Tokai COBEX Polska sp. z o.o., Racibórz	2399	1 698 095	791
246		Amplus sp. z o.o., Koniusza	4631	1 691 704	b.d.
247		Bank Polskiej Spółdzielczości SA, Warszawa	6419	1 687 628	660
248	266	Zakłady Mięsne Skiba SA, Chojnice	1011	1 687 339	1 133
249		Alpiq Energy SE, Warszawa	3514	1 686 102	8
250	254	TJX Poland sp. z o.o., Warszawa	4719	1 686 091	2 478
251	240	TU InterRisk SA, Warszawa ³⁾	6512	1 685 118	b.d.
252	265	Storteboom Hamrol sp. z o.o., Kotowo	1012	1 684 895	437
253		Ignitis Polska sp. z o.o., Warszawa	3514	1 681 631	15
254	220	Komputronik SA GK, Poznań	4741	1 680 332	737
255	237	Mostostal Warszawa SA GK, Warszawa	4120	1 675 340	1 520
256	209	Kantor Wymiany Walut sp.k., Stary Sącz	6499	1 673 439	15
257	221	Fedex Express Poland sp. z o.o., Warszawa	5320	1 673 145	2 390
258	316	Goldbeck sp. z o.o., Komorniki	4120	1 672 925	134
259	302	NTT System SA GK, Warszawa	4651	1 657 407	155
260		Orbico sp. z o.o., Warszawa	4675	1 647 169	989
261	336	Gdańska Stocznia Remontowa im. J. Piłsudskiego SA, Gdańsk	3315	1 646 377	1 914
262	291	Grenevia SA GK, Katowice	2892	1 644 000	2 560
263	241	Asseco South Eastern Europe SA GK, Rzeszów	6201	1 642 531	3 920
264	249	Farutex sp. z o.o., Szczecin	4638	1 640 256	1 264
265	205	Procam Polska sp. z o.o., Gdańsk	4675	1 637 731	364
266		Slovnaft Polska SA, Kraków	4671	1 627 712	44
267		Zakłady Mięsne Zakrzewscy sp.j., Kosów Lacki	1011	1 627 008	b.d.
268	327	Konspol Holding sp. z o.o., Nowy Sącz	1013	1 623 985	b.d.
269	183	Hoogwegt Poland sp. z o.o., Warszawa	1051	1 608 617	48
270	354	Develia SA GK, Wrocław	6420	1 607 825	221
271	238	Spółdzielnia Obrotu Towarowego Przemysłu Mleczarskiego, Białystok	4633	1 604 770	644
272	257	EY Polska, Warszawa	6920	1 592 000	3 819
273	259	XTB SA GK, Warszawa	6612	1 588 306	1 054
274	452	Johnson Matthey Battery Systems sp. z o.o., Gliwice	2720	1 585 531	549
275	328	PwC sp. z o.o. GK, Warszawa	6920	1 577 189	1 879
276	269	Echo Investment SA GK, Kielce	6810	1 573 293	b.d.
277	242	Gedia Poland sp. z o.o., Nowa Sól	2932	1 569 355	1 510
278	273	Dekpol SA GK, Pinczyn	4120	1 568 829	879
279		Bioagra Oil SA, Tychy	2014	1 566 481	86
280	227	Pekabex SA GK, Poznań	6820	1 566 237	2 570
281	300	Grupa PGD sp. z o.o. sp.k., Kraków	4511	1 553 368	655
282		Onninen sp. z o.o., Warszawa	4690	1 549 394	948
283	436	Trumpf Hueftinger sp. z o.o., Zielonka	2712	1 546 116	1 581
284	187	Stalprofil SA GK, Dąbrowa Górnicza	4672	1 533 792	545
285	260	Danwood SA, Bielsk Podlaski	4120	1 524 110	1 967
286	232	Atal SA GK, Cieszyń	4110	1 500 486	343
287	219	Drutex SA, Bytów	2223	1 497 729	b.d.
288	286	Siemens sp. z o.o., Warszawa	4669	1 485 316	b.d.
289	401	ZUE SA GK, Kraków	4212	1 484 134	b.d.
290	274	Tyco Electronics Polska sp. z o.o., Warszawa	2611	1 480 549	1 524
291	188	Stora Enso Poland SA, Ostrołęka	1712	1 469 574	1 264
292	285	Grupa Deloitte Poland sp. z o.o., Warszawa	6919	1 469 025	4 879
293	309	FM Polska sp. z o.o. (FM Logistic), Mszczonów	4941	1 466 458	3 252
294	317	Drobimex sp. z o.o., Szczecin	1013	1 464 769	b.d.
295	295	Centrala Farmaceutyczna Cefarm SA, Warszawa	4646	1 456 644	257
296	246	TIM SA GK, Wrocław	4690	1 450 732	653
297	361	Komtur Polska sp. z o.o., Warszawa	4646	1 446 227	44
298	271	Sanok Rubber Company SA GK, Sanok	2219	1 445 601	2 927
299	351	Wirtualna Polska Holding SA GK, Gdańsk	6110	1 436 803	2 036
300	346	Ronal Polska sp. z o.o., Wałbrzych	2932	1 433 589	1 441

Według danych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Polska otrzymała dotychczas z budżetu UE 261 miliardów euro, wpłacając do kasy unijnej 86 miliardów euro. Saldo samych tylko transferów bezpośrednich jest więc wyraźnie dodatnie. Istotnie, rozwój sieci drogowej, rewitalizacja miast, inwestycje poprawiające jakość środowiska naturalnego – wszystko to sprawiło, iż po 20 latach obecności w Unii Europejskiej Polska wygląda podobnie do innych, wysoko rozwiniętych państw Starego Kontynentu.

Należy podkreślić, że to nie tylko pozyskane fundusze stanowią źródło korzyści z członkostwa Polski w UE, ale zmiany, które zaszły w sferze ekonomicznej dzięki niespotykanej wcześniej poprawie efektywności gospodarowania w Polsce. W latach 2004–2019 wzrost PKB wyniósł średniorocznie 6,5 proc. Ponadto, w tym samym czasie, gdy otrzymaliśmy 175 miliardów euro netto, jednocześnie wytworzyliśmy prawie 50 razy więcej (skumulowana wartość PKB w latach 2004–2023) niż wartość funduszy europejskich. Nie oznacza to, że bez UE stalibyśmy w miejscu. Rozwój gospodarczy nie byłby jednak tak znaczący, jak ten, którego byliśmy świadkami i jednocześnie uczestnikami przez ostatnie 20 lat.

Produkt krajowy brutto

W 1992 r., czyli po trzech latach od rozpoczęcia przemian gospodarczych, polski PKB na mieszkańca według parytetu siły nabywczej wynosił zaledwie 1/3 średniej 15 krajów, które w 2004 r. tworzyły Unię. W roku rozszerzenia UE było to 41 proc. Obecnie dzieli nas od średniej dla krajów UE15 już niewiele, gdyż w 2023 r. osiągnęliśmy ponad 77 proc. średniej unijnej (patrz tabela 1.).

Spśród państw Grupy Wyszehradzkiej Polska była krajem, który dzielił największy dystans od starych członków UE. Pomimo tego, że na wejściu do UE zyskali wszyscy środkowoeuropejscy partnerzy, to jednak ani Węgry, ani Czechy nie skorzystały na integracji europejskiej tyle co Polska. Dziś prześcignęliśmy Estonię, Łotwę, Słowację i Węgry w produkcji krajowym brutto na mieszkańca w porównaniu ze średnią „starej piętnastki”. W powyższym zestawieniu wiadać również, że spośród państw Europy Środkowej i Wschodniej większego skoku gospodarczego od Polski dokonała tylko Litwa.

Polskie przedsiębiorstwa na rynku europejskim

Od wejścia do struktur europejskich rozpoczął się dla polskich przedsiębiorstw okres szans i jednocześnie wielu wyzwań na jednolitym rynku europejskim (JRE). Obowiązująca w Unii Europejskiej zasada wolnego handlu, która – poza wolnym przepływem ludzi i kapitału – jest jedną z fundamentalnych zasad JRE, sprawiła, że obecnie nasze firmy korzystają ze swobodnego dostępu do blisko 410 mln konsumentów, a przed wejściem z UE Wielkiej Brytanii – do niemal 480 mln (obie wartości bez Polski). Ponadto, obecność na rynku europejskim sprawiła, iż polscy przedsiębiorcy zmierzili

Polska w UE – dwie dekady wykorzystanych szans

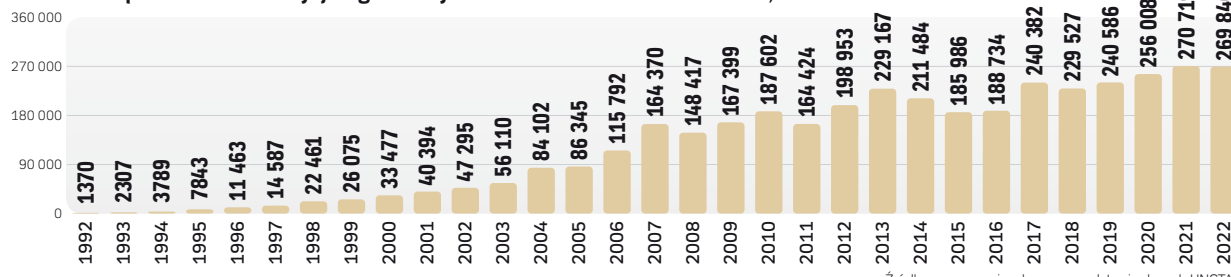
ELIZA PRZEŹDZIECKA, RAFAŁ WILCZOPOLSKI

Bilans dwudziestolecia Polski w UE jest jednoznacznie pozytywny.

W ciągu tego okresu gospodarka dostała impuls rozwojowy w postaci nie tylko funduszy unijnych, ale m.in. dzięki jednolitemu rykowi europejskimi i napływowi inwestycji.

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce w latach 1992–2022, w mln USD

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNCTAD

się z konkurencją milionów firm, dostosowując strategię cenową i jakość oferowanych towarów oraz świadczonych usług do oczekiwań wymagających klienta z UE.

Mimo że w 2004 r. w porównaniu z 1992 r. nasz udział w eksporcie światowym wzrósł z 0,42 proc. do 0,87 proc., a w imporcie z 0,38 proc. do 0,71 proc., otwartość gospodarki zwiększyła się znacząco dopiero po wejściu Polski do UE. Według danych Światowej Organizacji Handlu (WTO) w 2004 r. Polska zajmowała 25. miejsce na świecie wśród eksporterów i 32. miejsce wśród importerów. W 2022 r. były to odpowiednio miejsca 16. i 22.

W roku rozszerzenia Unii Europejskiej eksport stanowił niewiele ponad 1/3 polskiego PKB. Po 20 latach funkcjonowania polskich przedsiębiorstw na wspólnym rynku europejskim wartość eksportu w PKB wynosi dwukrotnie więcej.

Napływ kapitału zagranicznego

Polska od dawna cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony inwestorów zagranicznych, będąc ośrodkiem działalności produkcyjnej oraz usługowej. Nasz kraj przyciąga zagraniczny biznes, wykorzystując swój potencjał wynikający m.in. z centralnego położenia na kontynencie europejskim, jak również dużego i chłonnego rynku zbytu.

Polska jako rynek dla rozwoju biznesu zyskała na atrakcyjności w oczach inwestorów po wejściu do Unii Europejskiej. Dla przedsiębiorstw zagranicznych przynależność do struktur UE jest gwarancją stabilnej gospodarki, bezpieczeństwa i ochrony inwestycji oraz wiarygodności instytucji państwowych.

Średnioroczne tempo wzrostu wartości zainwestowanego kapitału w Polsce na przestrze-

ni ostatnich 20 lat wyniosło około 6,6 proc., a w całym regionie EŚW było to niecałe 5 proc. Według danych NBP na koniec 2022 r. wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce przekroczyła 270 mld USD, co stanowi ¼ kapitału zainwestowanego przez firmy zagraniczne w regionie Europy Środkowej i Wschodniej.

Zagraniczni inwestorzy nadal jako główną przyczynę lokowania swych inwestycji w naszym kraju podają właśnie członkostwo Polski w Unii Europejskiej. W opinii firm zagranicznych obecnych w naszym kraju (na podstawie badań ankietowych przeprowadzanych co roku przez izby handlowe w Polsce) obecność Polski na wspólnym rynku oraz funkcjonowanie w ramach unijnych reguł prawnych są ważniejsze niż np. niskie koszty pracy czy nawet kwalifikacje polskich pracowników.

Napływające do Polski bezpośrednie inwestycje zagraniczne stały się źródłem zarówno niezbędnego kapitału produkcyjnego, jak i nowoczesnych technologii oraz umiejętności organizacyjnych i zarządczych. Firmy zagraniczne działające w Polsce od lat współtworzą bazę produkcyjną w postaci środków trwałych dokonując 36 proc. wszystkich nakładów inwestycyjnych w gospodarce¹⁾.

Następna dekada

W obrazie przyszłego jednolitego rynku europejskiego rysuje się szereg wyzwań wpływających na dalszy rozwój handlu i inwestycji między krajami członkowskimi UE. Po pierwsze jest to potrzeba uproszczenia i skrócenia procedur administracyjnych związanych z transakcjami w handlu wewnątrzunijnym. Ponadto, coraz większego znaczenia nabiera handel

elektroniczny, który wraz z rozwojem gospodarki cyfrowej tworzy nową sferę jednolitego rynku – jego wymiar cyfrowy nie był przedmiotem JRE w chwili jego ustanowienia w 1986 r., dziś wymaga dopracowania pewnych ram regulacyjnych.

Unia Europejska staje w obliczu dwóch najważniejszych wyzwań cywilizacyjnych – kryzysu klimatycznego i demograficznego. Obie te kwestie będą niewątpliwie kształtować uwarunkowania administracyjno-prawne funkcjonowania przedsiębiorstw na jednolitym rynku europejskim. W zakresie polityki klimatycznej – kryzys regulacyjny polityki ESG przyczyni się z jednej strony do zwiększenia wymagań i standardów środowiskowych, którym powinno sprostać przedsiębiorstwo funkcjonujące na JRE. Jest to jednak niezbędny i jedyny możliwy obecnie kierunek działań niezbędnych do osiągnięcia założonych celów w zakresie redukcji emisji CO2 i ochrony klimatu.

Z kolei, jeśli chodzi o procesy demograficzne, gros krajów członkowskich UE boryka się dziś z problemem starzejącego się społeczeństwa i wynikającymi z tego brakami na rynku

pracy, dlatego jednym z najważniejszych działań w tej sferze będzie wprowadzenie ułatwień dotyczących zatrudniania obcokrajowców i wydłużenie terminów ważności zezwoleń.

Mimo spowolnienia gospodarczego i słabszych wskaźników makroekonomicznych pojawi się wiele szans. Wynikać będą one między innymi z zastępowania dostawców azjatyckich i rozwoju łańcuchów dostaw w ramach powiązań pomiędzy gospodarkami z najbliższego sąsiedztwa, w tym z Polski. Stąd nasi producenci mają szansę zintensyfikować sprzedaż do partnerów z UE. Poglębi się współpraca bazująca na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT), dzięki którym jednolity rynek europejski, choć bardzo konkurencyjny, będzie otwierał przed polskimi firmami wiele możliwości rozwoju, w szczególności w zakresie świadczenia usług opartych na wiedzy.

Natomiast dla inwestorów zagranicznych nadal będziemy najatrakcyjniejszym miejscem lokalizacji biznesu w regionie Europy Środkowej i Wschodniej. Choć wzrost wynagrodzeń w naszym kraju staje się barierą dla przedsię-

biorstw, których działalność opierała się na wykorzystaniu zasobów taniej siły roboczej (wynagrodzenia w całej gospodarce rosły średniorocznie od 2014 r. o 6,5 proc.), to jednak różnice płac nadal się utrzymują. Średnie wynagrodzenie w Polsce jest dwukrotnie niższe niż średnia dla całej UE oraz trzykrotnie niższe niż w Niemczech. Nasza atrakcyjność dla inwestorów utrzymuje się dzięki lokalizacji – jesteśmy centrum kontynentu europejskiego, gdzie przecinają się szlaki komunikacyjne północ-południe, wschód-zachód. W połączeniu z infrastrukturą komunikacyjną, która w ciągu ostatnich kilkunastu lat uległa znaczącej poprawie, stajemy się hubem logistyczno-transportowym regionu EŚW. Widoczny jest wzrost zainteresowania Polską wśród inwestorów poszukujących wysoko wykwalifikowanych kadr, czym nasz kraj wyróżnia się na tle innych gospodarek nie tylko Europy Środkowej i Wschodniej, ale całej UE.

Podsumowanie

Ocena 20-letniej obecności Polski w Unii Europejskiej pod kątem korzyści gospodarczych wypada bez wątpienia pozytywnie. Polska systematycznie zmniejsza dystans do średniej dla krajów „starej piętnastki”, a polskie przedsiębiorstwa korzystają z jednolitego rynku europejskiego, osiągając sukcesy dzięki swobodnemu dostępowi do dużej grupy konsumentów i kooperacji z partnerami z UE. Perspektywy na przyszłość są nadal obiecujące, zwłaszcza w kontekście rosnącego znaczenia naszego kraju jako ważnego ośrodka biznesowego w regionie Europy Środkowej i Wschodniej.

1) Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych, a także rozbudowa lub modernizacja istniejących obiektów majątku trwałego. Dane na podstawie Inwestycje i środki trwałe w gospodarce narodowej 2018-2021, GUS, 2023.

Dr hab. Eliza Przeździecka, prof. SGH, dyrektorka Instytutu Ekonomii Międzynarodowej SGH. Autorka raportów o bezpośrednich inwestycjach zagranicznych, a także licznych opracowań naukowych z zakresu handlu zagranicznego i polityki handlowej, międzynarodowych przepływów kapitału oraz globalnych łańcuchów wartości

Dr Rafał Wilczopolski, adiunkt w Instytucie Ekonomii Międzynarodowej SGH. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół historii handlu zagranicznego, bezpośrednich inwestycji zagranicznych, a także gospodarki i społeczeństwa Japonii. Autor wielu publikacji na temat regionu Azji Wschodniej

TABELA 1. PRODUKT KRAJOWY BRUTTO PER CAPITA, W CENACH BIEŻĄCYCH, WEDŁUG PARYTETU SIŁY NABYWECZEJ (UE15=100)									
	1992	1996	2000	2004	2008	2012	2016	2020	2023
UE15	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Polska	32,6	38,2	42,0	44,8	52,0	60,8	63,0	72,7	77,2
Czechy	b.d.	64,5	60,2	65,8	75,7	75,5	80,7	86,5	82,1
Cypr	77,9	81,4	83,3	88,3	93,0	82,5	80,6	89,3	92,9
Estonia	b.d.	37,9	44,1	56,2	66,4	67,0	70,0	80,1	73,6
Litwa	b.d.	31,7	34,5	45,8	60,3	63,7	69,2	83,1	79,7
Łotwa	29,4	27,5	31,8	42,5	55,0	54,6	59,5	65,7	66,5
Malta	64,6	71,4	68,8	67,4	72,1	78,4	89,8	94,6	105,2
Słowacja	b.d.	45,2	44,2	50,8	65,1	69,6	66,6	70,9	70,1
Słowenia	55,0	60,9	64,1	70,0	79,9	74,9	75,9	83,5	84,9
Węgry	48,8	48,8	50,6	58,1	60,8	59,9	62,4	70,4	72,5

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych World Economic Outlook, IMF, kwiecień 2024.

Poz. 2024	Poz. 2023	Firma	PKD	Przychody ze sprzedaży	Zatrudnienie	Poz. 2024	Poz. 2023	Firma	PKD	Przychody ze sprzedaży	Zatrudnienie
301	341	Agora SA GK, Warszawa	5813	1 424 311	2 526	401	416	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Łódź sp. z o.o., Łódź	4931	986 180	3 162
302	299	Mirosław Wróbel sp. z o.o., Wrocław	4511	1 421 301	801	402	449	Cisco Systems Poland sp. z o.o., Kraków	6209	984 725	b.d.
303	262	ABP Poland sp. z o.o., Pniewy	1011	1 420 031	628	403	390	Wagony Świdnica sp. z o.o., Świdnica	3020	974 117	995
304	331	Marketing Investment Group SA, Kraków	4772	1 413 298	b.d.	404	429	KPMG sp. z o.o. GK, Warszawa	6920	969 991	2 535
305	261	Drosed Surowiec sp. z o.o., Tomaszów Mazowiecki	4623	1 413 178	96	405		Delpharm Poznań SA, Poznań	2120	967 037	765
306	199	Imperial Tobacco Polska Manufacturing SA, Radom	1200	1 408 829	636	406	431	NSK Bearings Polska SA, Kielce	2815	955 488	b.d.
307	318	DS Smith Polska sp. z o.o., Warszawa	1721	1 408 406	1 403	407	375	Generali Życie TU SA, Warszawa ³⁾	6601	952 809	b.d.
308		AGROAS sp. z o.o. sp.k., Grodków	4621	1 402 574	345	408		Copernicus Podmiot Leczniczy sp. z o.o., Gdańsk	8610	950 335	2 850
309	251	Grupa FAKRO, Nowy Sącz	4673	1 400 000	b.d.	409		Harden Construction Poland sp. z o.o., Warszawa	4110	949 670	54
310	288	Avon Operations Polska sp. z o.o., Garwolin	2042	1 395 868	945	410	320	PCC Exol SA GK, Brzeg Dolny	2041	948 214	321
311	343	Grupa OLX sp. z o.o., Poznań	6312	1 393 104	882	411		Mesko SA, Skarżysko-Kamienna	2540	944 296	2 602
312		Espersen Polska sp. z o.o., Koszalin	1020	1 371 172	2 006	412	369	Bispol sp. z o.o., Łańcut	3299	943 969	881
313		Grupa AWW sp. z o.o., Kalisz	1101	1 366 851	292	413		Arvato Polska sp. z o.o., Warszawa	4791	941 581	2 533
314	210	Kuehne + Nagel sp. z o.o., Gądk	5210	1 359 879	1 729	414	418	Grupa Kapitałowa Immobile SA GK, Bydgoszcz	7010	940 137	1 408
315	211	PPH Standard sp. z o.o., Lublin	4675	1 354 787	205	415	358	Mangafa Holding SA GK, Bielsko-Biała	7010	937 615	1 842
316	323	Mostostal Zabrze SA GK, Gliwice	4399	1 351 420	1 642	416	393	Sofidel Poland sp. z o.o., Ciechanów	1712	935 229	b.d.
317		Velvet Care sp. z o.o., Klucze	1722	1 346 470	b.d.	417		Victoria Dom SA, Warszawa	4110	934 143	16
318		Philips Polska sp. z o.o., Warszawa	4643	1 343 949	b.d.	418	258	Yara Poland sp. z o.o., Szczecin	4675	923 779	67
319	398	MPEC Kraków SA, Kraków	3530	1 342 483	812	419	395	Metall-Expres sp. z o.o., Rzeszów	2410	912 353	134
320	228	Atlas Ward Polska sp. z o.o., Wrocław	4110	1 333 674	394	420	441	Colas Polska sp. z o.o., Pałędzie	4211	910 879	694
321		Bonprix sp. z o.o., Łódź	4791	1 328 667	663	421		Medicare-Galenica sp. z o.o., Mysłowice	4646	907 902	87
322	335	General Logistics Systems Poland, Komorniki	5320	1 326 567	1 161	422		Grupa Nowy Styl sp. z o.o., Krosno	3101	905 902	2 668
323	378	Kimball Electronics Poland sp. z o.o., Tarnowo Podgórne	2651	1 312 428	1 148	423	435	FIEGE sp. z o.o. GK, Warszawa	5229	903 274	6 305
324	360	Ferrero Polska sp. z o.o., Warszawa	1082	1 310 706	b.d.	424	469	Procter And Gamble Polska sp. z o.o., Warszawa	6201	895 541	b.d.
325	296	VRG SA GK, Kraków	4771	1 301 690	2 340	425	397	Frosta sp. z o.o., Bydgoszcz	1020	892 723	609
326	281	EGGER Biskupiec sp. z o.o., Biskupiec	1621	1 300 202	582	426		Edison Next Poland sp. z o.o., Bielsko-Biała	3530	884 630	b.d.
327	359	The Lorenz Bahlsen Snack-World sp. z o.o., Tarnowo Podgórne	4638	1 292 911	721	427	347	SBS sp. z o.o., Łódź	4674	884 466	43
328	332	Wiener TU SA, Warszawa ³⁾	6512	1 291 254	b.d.	428		MPK SA, Kraków	4931	881 632	2 346
329	276	Transfer Multisort Elektronik sp. z o.o., Łódź	4652	1 288 632	1 203	429		Makita sp. z o.o., Bielsko-Biała	4690	879 611	164
330		PHP Agro Efekt sp. z o.o., Perzów	4675	1 281 422	524	430	424	Südzucker Polska SA, Wrocław	1081	879 050	557
331	334	Adampol SA, Zaścianki	4941	1 277 061	756	431		Santander Leasing SA, Poznań	6491	876 846	323
332	338	Compensa TU na Życie SA, Warszawa	6419	1 274 150	327	432	462	Ambra SA GK, Warszawa	1102	875 811	917
333	306	Kolporter sp. z o.o., Kielce	4649	1 266 668	499	433		PTR SA, Warszawa	6512	864 535	b.d.
334	279	Warbud SA, Warszawa	4120	1 265 324	1 051	434	410	Voestalpine Steel Service Center Polska sp. z o.o., Tychy	2562	863 909	b.d.
335	381	Answeare.com SA, Kraków	4791	1 260 058	747	435		Etravel SA, Warszawa	7911	862 129	242
336		Grupa GPEC sp. z o.o. GK, Gdańsk	3530	1 252 311	437	436	458	Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA GK, Warszawa	2030	857 773	1 140
337	373	Stoek Polska sp. z o.o., Lublin	1101	1 246 518	845	437	421	Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Włoszczowa	1051	855 159	379
338	308	Link 4 TU SA, Warszawa ³⁾	6603	1 241 437	b.d.	438	283	Cronimet PL sp. z o.o., Inowrocław	3811	847 565	126
339	293	LG Chem Poland sp. z o.o., Kobierzyce	2016	1 239 626	303	439	218	Kajima Poland sp. z o.o., Warszawa	4110	847 052	175
340	267	Hydro Extrusion Poland sp. z o.o., Trzcianka	2442	1 236 959	1 336	440		Accenture Services sp. z o.o., Warszawa	7022	842 299	b.d.
341	294	Mennica Polska SA GK, Warszawa	3211	1 233 239	383	441		Polska Grupa Fotowoltaiczna SA, Warszawa	4321	840 706	182
342	384	Newag SA GK, Nowy Sącz	3020	1 231 096	1 496	442	392	Agrocentrum sp. z o.o., Kolno	1091	835 346	161
343	387	CD Projekt SA GK, Warszawa	6201	1 230 199	633	443	460	Globe Trade Centre SA GK, Warszawa	6820	833 200	219
344	329	Seris Konsalnet Holding SA GK, Warszawa	8010	1 230 062	9 913	444		Hawa SA, Gniezno	4671	832 791	b.d.
345	372	Murapol SA GK, Bielsko-Biała	4120	1 215 944	487	445	442	ZM Wierzejki sp.j., Trzebieiszów	1011	832 392	1 455
346	312	Danfoss Poland sp. z o.o., Grodzisk Mazowiecki	2651	1 210 481	1 570	446		Lerg SA, Pustków	2016	818 306	588
347	252	Corab SA, Olsztyn	2511	1 205 934	433	447	481	Foodcare sp. z o.o., Zabierzów	1107	817 588	612
348	319	Grodno SA, Nieporęt	4690	1 194 487	692	448		PKO Towrzystwo Ubezpieczeń SA, Warszawa	6512	810 940	212
349	367	Werner Kenkel sp. z o.o., Krzycko Wielkie	1721	1 191 401	1 556	449	497	Metro Warszawskie sp. z o.o., Warszawa	4931	810 755	2 819
350	282	Sun Garden Polska sp. z o.o. sp.k., Małanów	1392	1 188 632	1 803	450	404	Ferro SA GK, Skawina	4690	803 219	b.d.
351	357	TUW PZUW SA, Warszawa	6512	1 187 698	b.d.	451		Pilkington Polska sp. z o.o., Sandomierz	2311	802 718	548
352	480	Nordzucker Polska SA, Opalenica	1081	1 178 991	366	452	483	Oracle Polska sp. z o.o., Warszawa	6201	800 161	b.d.
353	268	Stena Recycling sp. z o.o., Warszawa	3811	1 177 812	695	453	408	Dachser sp. z o.o., Stryków	4941	796 895	692
354	243	Indorama Ventures Poland sp. z o.o., Włocławek	2016	1 174 328	127	454	479	R. Twining and Company sp. z o.o., Swarzędz	1083	795 658	b.d.
355	385	Koleje Mazowieckie - KM sp. z o.o., Warszawa	4910	1 167 568	2 927	455		Kronospan Chemical Szczecinek sp. z o.o., Szczecinek	2014	785 798	b.d.
356	311	Rawiplug SA GK, Wrocław	2223	1 165 879	1 949	456		EOL Polska sp. z o.o., Szamotuły	1041	783 931	49
357	414	Europejski Fundusz Leasingowy SA	7110	1 152 731	440	457	451	Szynaka - Meble sp. z o.o., Lubawa	3109	773 398	930
358	430	Denso Thermal Systems Polska sp. z o.o., Tychy	2932	1 142 962	b.d.	458	472	Bel-Pol sp. z o.o., Świdnica	4673	772 094	826
359	301	Fabryka Kabli Elpar sp. z o.o., Parczew	2732	1 141 121	584	459		ECO SA, Opole	3530	766 217	460
360	349	Apator SA GK, Toruń	2651	1 137 503	2 360	460		Manpowergroup sp. z o.o., Warszawa	7810	764 657	7 445
361	289	Indykpol SA GK, Olsztyn	1012	1 134 965	712	461		Aryzta Polska sp. z o.o., Grodzisk Mazowiecki	1071	763 277	736
362		Eurovia Polska SA, Kobierzyce	4211	1 134 346	949	462	364	Euro-Comfort sp. z o.o., Leszno	1392	757 782	1 228
363	217	Pot-Oil-Corporation SA, Stanisławowo	4671	1 130 428	82	463	475	TUW TUW SA, Warszawa	6512	756 449	734
364	396	Rockwell Automation sp. z o.o., Warszawa	2712	1 126 020	2 379	464	324	Izostal SA GK, Kolonowskie	2561	751 037	286
365	326	Roldrob SA, Tomaszów Maz.	1012	1 124 673	b.d.	465		MCCain Poland sp. z o.o., Strzelin	1031	749 313	b.d.
366		Medtronic Poland sp. z o.o., Warszawa	4646	1 117 108	b.d.	466		CTP Invest Poland sp. z o.o., Warszawa	6810	748 630	b.d.
367	314	CeDo sp. z o.o., Kąty Wrocławskie	2222	1 115 494	780	467	388	Aliplast Extrusion sp. z o.o., Lublin	2442	748 298	307
368	247	Barlinek SA GK,Kielce	4690	1 114 150	3 304	468	492	OEX SA, GK Warszawa	4651	741 531	1 368
369		Archicom SA GK, Wrocław	7010	1 101 064	277	469	365	Trasko-Inwest sp. z o.o. GK, Ostrzeszów	4120	741 404	324
370	322	SE Bordnetze Polska sp. z o.o., Gorzów Wlkp.	2931	1 097 033	791	470		Arhelan sp. z o.o., Bielsk Podlaski	4711	739 170	1 214
371	348	Torpol SA GK, Poznań	4212	1 091 805	763	471	473	Carservis SA, Warszawa	7415	737 666	506
372	307	Moris sp. z. o.o., Chorzów	4672	1 089 764	118	472	419	Orzeł Biały SA GK, Piekary Śląskie	3832	736 885	279
373	313	PHUP Merkury sp.j., Kraków	6612	1 087 744	b.d.	473	363	Marco-Oil sp. z o.o., Raszyn	4671	734 066	40
374	297	Fabryki Mebli Forte SA GK, Ostrów Maz.	3109	1 082 111	2 519	474	383	Stelmet SA GK, Zielona Góra	1610	734 037	1 136
375	355	Miejskie Zakłady Autobusowe sp. z o.o., Warszawa	4931	1 078 774	4 041	475	438	Eko Tank sp. z o.o., Osie	4671	732 960	45
376	330	ONDE SA, Toruń	4211	1 072 190	627	476	464	Toya SA GK, Wrocław	4690	732 396	530
377	370	TI Poland sp. z o.o., Bielsko-Biała	2932	1 068 752	1 817	477		Barlinek Inwestycje sp. z o.o., Barlinek	1610	731 732	1 333
378	468	Verbio Polska sp. z o.o., Szczecin	4611	1 063 879	17	478	477	Fuchs Oil Corporation (PL) sp. z o.o., Gliwice	1920	730 071	b.d.
379	425	Procter & Gamble DS Polska sp. z o.o., Warszawa	4619	1 058 611	b.d.	479	325	Fenix Metals sp. z o.o., Chmielów	2443	726 161	b.d.
380	298	Agrosimex sp. z o.o., Błędów	4675	1 057 342	299	480		Grupa Pracuj SA GK, Warszawa	6312	724 398	1 019
381		Suempol sp. z o.o., Bielsk Podlaski	1020	1 048 148	477	481	427	Gruplast Gruba sp.j., Kolbiel	2222	721 894	362
382		Multiserwis sp. z o.o., Krapkowice	4329	1 042 803	3 737	482	426	Yusen Logistics (Polska) sp. z o.o., Warszawa	5229	715 872	402
383	345	Morele.net sp. z o.o., Kraków	4741	1 041 454	335	483	485	Novo SA, Tychy	4646	715 107	202
384	417	Lotte Wedel sp. z o.o., Warszawa	1082	1 032 915	1 156	484		Toyota Material Handling Polska sp. z o.o., Jaktorów	4669	713 400	483
385	445	Tramwaje Warszawskie sp. z o.o., Warszawa	4931	1 031 143	3 781	485		Arche SA, Warszawa	4120	711 205	367
386		Electrum CONCREO sp. z o.o., Białystok	7112	1 025 353	112	486		Nowel sp. z o.o., Legionowo	1071	707 904	323
387	406	AIR Products sp. z o.o., Warszawa	2011	1 025 216	549	487	310	Mennica Skarbowa SA, Warszawa	4791	706 121	b.d.
388	368	Lacroix Electronics sp. z o.o., Kwidzyn	2611	1 022 571	1 606	488		E100 Power Max sp. z o.o., Warszawa	4671	702 283	b.d.
389		Dealz Poland sp. z o.o., Poznań	4719	1 020 455	1 300	489		VF Polska Distribution sp. z o.o.,Warszawa	4642	701 080	95
390	275	Stanchem sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Chemiczne, Niemce	4690	1 015 553	89	490		Blum Polska sp. z o.o., Swarzędz	4690	700 723	b.d.
391		Tavex sp. z o.o., Warszawa	6612	1 007 861	87	491		Alstom ZWUS sp. z o.o., Katowice	4212	700 378	913
392	315	Polish Agro sp. z o.o., Bydgoszcz	4621	1 002 720	76	492		Nidec Motors & Actuators sp. z o.o., Niepolomice	2932	699 068	859
393	399	Cereal Partners Poland Toruń-Pacific sp. z o.o., Toruń	1061	1 002 456	b.d.	493		Amcor Specialty Carbons Polska sp. z o.o., Łódź	1812	698 065	849
394	467	Comp SA GK, Warszawa	6202	997 503	988	494		Harf sp. z o.o., Opole	4531	693 758	638
395	493	Ardagh Glass sp. z o.o., Gostyń	2313	995 978	786	495		CHEP Polska sp.z o.o., Warszawa	7739	693 742	b.d.
396		EXG Koszowski sp.k., Częstochowa	6419	992 989	88	496		Lambertz Polonia sp. z o.o., Ruda Śląska	1072		